Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 58 (5184)
САКАВІК
12
АЎТОРАК
1935 г.
год выдання XVIII

Сёння мы публікуем канчатковы тэкст перакладу прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі, які прынят на другім Усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў і зацверджан СНК СССР і ЦК ВКП(б). Тэкст пераклада зроблен спецыяльнай камісіяй ЦК КП(б)Б.

Гэты тэкст з'яўляецца абавязковым для карыстання.

ПРЫКЛАДНЫ СТАТУТ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ АРЦЕЛІ,

прыняты другім Усесаюзным з'ездам калгаснікаў-ударнікаў і зацверджаны Советам Народных Камісараў СССР і Цэнтральным Камітэтам ВКП(б) 17 лютага 1935 года

I. МЭТЫ І ЗАДАЧЫ

1. Працоўныя сяляне сяла (станіцы, вёскі, хутара, кішлака, аула) раёна добраахвотна аб'ядноўваюцца ў сельскагаспадарчую арцель, каб агульнымі сродкамі вытворчасці і агульнаю арганізаванаю працаю пабудаваць калектыўную, гэта значыць грамадскую гаспадарку, забяспечыць поўную перамогу над кулаком, над усімі эксплаатататарамі і ворагамі працоўных, забяспечыць поўную перамогу над нуждою і цемнатою, над адсталасцю дробнае аднаасобнае гаспадаркі, стварыць высокую вытворчасць працы і забяспечыць такім чынам лепшае жыццё калгаснікаў.

Калгасны шлях, шлях соцыялізма ёсць адзіны правільны шлях для працоўных сялян. Члены арцелі бяруць на сябе абавязак умацоўваць сваю арцель, працаваць добрасумленна, дзяліць калгасныя даходы па працы, ахоўваць грамадскую ўласнасць, берагчы калгаснае дабро, берагчы трактары і машыны, устанавіць добры догляд за канём, выконваць заданні сваёй рабоча-сялянскай дзяржавы, — і такім чынам зрабіць свой калгас большэвіцкім, а ўсіх калгаснікаў заможнымі.

II. АБ ЗЯМЛІ

2. Усе межы, раздзяляўшыя раней зямельныя надзелы членаў арцелі, зніштажаюцца, і ўсе палявыя надзелы ператвараюцца ў адзіны зямельны масіў, які знаходзіцца ў калектыўным карыстанні арцелі.

Зямля, займаемая арцеллю (як і ўсякая іншая зямля ў СССР) ёсць агульнанародная дзяржаўная ўласнасць. Яна, згодна законам рабоча-сялянскае дзяржавы, замацоўваецца за арцеллю ў бестэрміновае карыстанне, гэта значыць навечна, і не падлягае ні куплі-продажы, ні здачы арцеллю ў арэнду.

Кожнай арцелі выдаецца раённым выканаўчым камітэтам совета ў дзяржаўны акт на бестэрміновае карыстанне зямлёй, у якім устанаўляюцца размеры і даклад-

Размеры прысядзібнай зямлі, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара (не лічачы зямлі пад жыллёвымі пабудовамі) могуць ўстанаўлівацца ад $1/4$ гектара да $1/2$ гектара, а ў паасобных раёнах да 1-го гектара ў залежнасці ад абласных і раённых умоў, устанаўляемых наркамземамі саюзных рэспублік на падставе ўказанняў Наркамзема Саюза ССР.

3. Адзіны зямельны масіў арцелі ні ў якім выпадку не павінен змяншацца. Надзяленне выбыўшых членаў арцелі зямлёю за лік зямельнай плошчы арцелі забараняецца. Выбываючыя з арцелі могуць атрымліваць зямлю толькі з свабодных земель дзяржаўнага зямельнага фонда.

Землі арцелі разбіваюцца на

кістана, Кара-Калпакіі і Кіргізіі, Ойроція, Хакассія, Заходняя частка Бурата-Манголіі, Калмыцкая аўтаномная вобласць, горныя раёны Дагестанскай АССР, Чэчэна-Інгушскай, Кабардзіна-Балкарскай, Карачаеўскай і Осецінскай аўтаномных абласцей Паўночнага Каўказа, а таксама горныя раёны Азербайджанскай, Армянскай і Грузінскай ССР.

Кожны калгасны двор **у раёнах кочэвой жывёлагадоўлі, дзе земляробства не мае амаль ніякага значэння, а жывёлагадоўля з'яўляецца ўсеаб'емлючай формаю гаспадаркі**, можа мець у асабістым карыстанні ад 8 да 10 кароў і апроч таго маладняк, 100-150 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушкі, да 10 коней, ад 5 да 8 вярблюдаў. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: кочэвыя раёны Казакстана, Нагайскі раён, кочэвыя раёны Бурата-Манголіі.

IV. ДЗЕЙНАСЦЬ АРЦЕЛІ І ЯЕ ПРАЎЛЕННЯ

6. Арцель абавязваецца весці сваю калектыўную гаспадарку па плану, дасканала саблюдаючы ўстаноўленыя органамі рабоча-сялянскага ўрада планы сельска-гаспадарчай вытворчасці і абавязацельствы арцелі перад дзяржаваю.

Арцель прымае к дакладнаму выкананню: планы сяўбы, пад'ёма папараў, міжрадковай апрацоўкі, уборкі, малацьбы і зяблевага ворыва, складаемыя з улікам становішча і асаблівасцей калгасаў, а таксама дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі.

Праўленне і ўсе члены арцелі абавязваюцца:

а) павышаць ураджайнасць калгасных палёў шляхам увядзення і саблюдзення правільнага севаабарота, глыбокага ворыва, знішчэння сарнякоў, пашырэння і добрай апрацоўкі папараў і зябі, своечасовае і старанна-дасканалай міжрадковай апрацоўкі тэхнічных культур, своечасовых акучванняў хлопка, унясення ў зямлю гною як з жывёлагадоўчых таварных ферм, так і з калгасных двароў, унясення мінеральных угнаенняў, барацьбы з сельска-гаспадарчымі шкоднікамі, своечасовай і старанна-дасканалай уборкі без страт, аховы і ачысткі арашальных саоружэнняў, аховы лясоў, насаджэння полеахоўных лясных палос, найстражайшага саблюдзення ўстаноўленых мясцо-

сартавыя пасевы;

в) расшыраць пасеўную плошчу шляхам скарыстання ўсёй знаходзячайся ў распараджэнні арцелі зямлі, палепшання і апрацоўкі бросавых зямель, пад'ёма цаліны і правядзення унутрыкалгаснага землеўпарадкавання;

г) поўнасцю скарыстаць на грамадскіх падставах усю маючуюся цяглавую сілу, увесь інвентар, сельска-гаспадарчыя прылады, насенне і іншыя сродкі вытворчасці, якія належаць арцелі, таксама — усе трактары, рухавікі, малатарні, камбайны і іншыя машыны, прадастаўляемыя рабоча-сялянскаю дзяржаваю праз МТС у дапамогу калгасам, паставіць правільны догляд за агрэмаджаным жывым і мёртвым інвентаром дамагаючыся таго, каб у калектыўнай гаспадарцы жывёла і інвентар былі ў добрым становішчы;

д) арганізоўваць жывёлагадоўчыя фермы, а там, дзе ёсць магчымасць, таксама конегадоўчыя фермы, павялічваць пагалоўе і палепшаць пароду і прадукцыйнасць жывёлы на фермах, аказваць сваім членам, добрасумленна працуючым у арцельнай вытворчасці, дапамогу ў абзавядзенні каровою і дробнаю жывёлаю, абслугоўваць племяннымі палепшанымі вытворнікамі не толькі жывёлу ферм, але і жывёлу, якая знаходзіцца ў асабістым

бяспечваючы ім, дзе гэта магчыма, карыстанне калгаснымі пасбішчамі, а таксама па магчымасці выдаючы кармы у лік працадзён для жывёлы, якая знаходзіцца ў іх асабістым карыстанні;

ж) развіваць усе астатнія галіны сельска-гаспадарчай вытворчасці прыменяльна да прыродных умоў, месца і саматужныя промыслы адпаведна ўмовам раёна, берагчы і ачышчаць маючыяся пруды, будаваць новыя і заводзіць у іх рыбную гаспадарку;

з) арганізаваць будаўніцтва па грамадскіх падставах гаспадарчых і грамадскіх пабудоў;

і) павышаць трудавую кваліфікацыю членаў арцелі, садзейнічаць калгаснікам у справе падрыхтоўкі з іх брыгадзіраў, трактарыстаў, камбайнераў, шофераў, ветэрынарных фельчароў і санітараў, канюхоў, свінароў, скотнікаў, чабаноў, пастухоў, работнікаў хатлабараторый;

к) уздымаць культурны ўзровень членаў арцелі, уніядраць газеты, кнігі, радыё, кіно, ствараць клубы, бібліятэкі, чытальні, абзаводзіцца лазнямі, цырульнямі, абсталяваць светлыя і чыстыя станы ў полі, прыводзіць у парадак вясковыя вуліцы, абсаджваць іх рознымі, асабліва пладовымі, дрэвамі, садзейнічаць калгаснікам у палепшанні і ўпрыгожанні іх жылля;

Свае свабодныя грашовыя сродкі арцель захоўвае на сваім бягучым рахунку ў банку, альбо ашчаднай касе. Спісанне з бягучага рахунку вытвараецца толькі па загаду праўлення арцелі, які сапраўдны пры наяўнасці подпіса старшыні і рахункавода арцелі.

VII. АРГАНІЗАЦЫЯ, АПЛАТА І ДЫСЦЫПЛІНА ПРАЦЫ

13. Усе работы ў гаспадарцы арцелі вытвараюцца асабістаю працаю яе членаў згодна правіл унутранага распарадку, прынятых агульным сходам. Дапускаецца прыцягненне на сельска-гаспадарчыя работы па найму толькі асоб, уладаючых спецыяльнымі ведамі і падрыхтоўкай (аграномы, інжынеры, тэхнікі і таму падобнае).

Наём часовых рабочых дапускаецца толькі ў выключных выпадках, калі тэрміновыя работы не могуць быць выкананы ў патрабуемы тэрмін наяўнымі сіламі членаў арцелі пры поўнай іх нагрузцы, а таксама для будаўнічых работ.

14. З членаў арцелі праўленне стварае вытворчыя брыгады.

Паляводчыя брыгады выдзяляюцца на тэрмін не менш поўнага севаабарота.

Паляводчай брыгадзе адводзяцца ўчасткі ў палях севаабарота на тэрмін севаабарота.

За кожнай паляводчай брыгадай праўленне калгаса замацоўвае па спецыяльнаму акту ўвесь неабходны ёй інвентар, рабочую жывёлу і гаспадарчыя будынкі.

Жывёлагадоўчыя брыгады выдзяляюцца на тэрмін не менш 3 г.

За кожнай жывёлагадоўчай брыгадай замацоўваецца праўленнем арцелі прадукцыйная жывёла, неабходная для абслугоўвання, інвентар і цягло і жывёлагадоўчыя будынкі.

Работа размяркоўваецца паміж

ніку лепшай работы забяспечвае большы ўдой кароў, большую ўпітанасць жывёлы, поўнае захаванне маладняка, то ўсім членам такой брыгады праўленне арцелі робіцьналічэнне дахода ў размерах да 10 процантаў усяго ліку выработаных імі працадзён, выдатным ударнікам у брыгадзе — у размеры да 15 проц., а брыгадзіру і загадчыку фермы — да 20 процантаў.

Калі паляводчая брыгада ў выніку дрэннай работы збірае з замацаваных за ёю ўчасткаў ураджай ніжэй сярэдняга калгаснага, альбо жывёлагадоўчая брыгада ў выніку дрэннай работы дае менш сярэдняга ўдоя малака, упітанасці жывёлы і захавання маладняка, — то ўсім членам такой брыгады праўленне арцелі робіць вылічат з даходу ў размеры да 10 проц. усяго ліку выработаных імі працадзён.

Размеркаванне даходаў арцелі паміж членамі вытвараецца выключна па колькасці выработаных кожным членам арцелі працадзён.

16. Грашовы аванс можа быць выдан члену арцелі на працягу года ў размеры не больш 50 проц. сумы, якая прылічваецца яму за работу.

Натуральныя авансы выдаюцца праўленнем членам арцелі з пачатку малацьбы хлябоў з адліч-

ныя граніцы зямлі, якая знаходзіцца ў карыстанні арцелі, прычым скарачэнне гэтых земель не дапускаецца, а дапускаецца толькі іх павелічэнне, альбо за лік свабодных земель дзяржаўнага фонда, альбо за лік лішкавых земель, займаемых аднаасобнікамі з тым, каб ніякая церазпалосіца пры гэтым не дапускалася.

3 аграмаджаных зямельных угоддзяў вылучаецца ў асабістае карыстанне кожнага калгаснага двара па невялікаму ўчастку ў выглядзе прысядзібнай зямлі (агарод, сад).

палю ў адпаведнасці з зацверджаным севаабаротам. У палях севаабарота да кожнай паляводчай брыгады прымацоўваецца сталы ўчастак на ўвесь тэрмін севаабарота.

У калгасах, якія маюць буйныя жывёлагадоўчыя фермы, у выпадку неабходнасці пры наяўнасці дастатковых зямель могуць быць выдзелены пэўныя ўчасткі зямлі, якія прымацоўваюцца да фермы і скарыстоўваюцца для пасева кармовых культур для жывёлы ферм.

III. АБ СРОДКАХ ВЫТВОРЧАСЦІ

4. Аграмаджваюцца: уся рабочая жывёла, сельска-гаспадарчы інвентар (плуг, сеялка, барана, малатарня, касілка), насенныя запасы, кармовыя сродкі ў размерах, неабходных для ўтрымання аграмаджанай жывёлы, гаспадарчыя будынкі, неабходныя для вядзення арцельнай гаспадаркі, і ўсе прадпрыемствы па перапрацоўцы прадуктаў сельскай гаспадаркі.

Не аграмаджваюцца і астаюцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара: жыллёвыя будынкі, яго асабістая жывёла і птушка, гаспадарчыя будынкі, неабходныя для ўтрымання жывёлы, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара.

Пры аграмаджанні сельска-гаспадарчага інвентара пакідаецца ў асабістым карыстанні членаў арцелі дробны сельска-гаспадарчы інвентар, патрэбны для работ на прысядзібнай зямлі.

3 аграмаджанай рабочай жывёлы праўленне арцелі ў выпадку неабходнасці вылучае некалькі коней для абслугоўвання за плату асабістых патрэб членаў арцелі.

Арцель арганізуе змешаную жывёлагадоўчую таварную ферму альбо ў выпадку наяўнасці вялікай колькасці жывёлы некалькі спецыялізаваных жывёлагадоўчых таварных ферм.

5. Кожны калгасны двор у зерневых, хлопкавых, бурачных (свёклавічных), льняных, канапляных, бульба-гародніх, чайных і табачных раёнах можа мець у асабістым карыстанні карову, да 2-х галоў маладняка рагатай жывёлы, 1 свінаматку з прыплодам альбо, калі праўленне калгаса знойдзе неабходным, 2 свінаматкі з прыплодам, да 10 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушкі і трусоў і да 20 вулляў.

Кожны калгасны двор у земляробчых раёнах з развітай жывёлагадоўляй можа мець у асабістым карыстанні 2-3 каровы і апроч таго маладняк, ад 2 да 3 свінаматак з прыплодам, ад 20 да 25 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушкі і трусоў і да 20 вулляў. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: земляробчыя, не сумежныя з кочэвымі, раёны Казахстана, Палескія раёны Беларусі, Чэрнігаўскай і Кіеўскай абласцей Украіны, раёны Барабінскага стэпу і Прыалтайскія раёны Заходня-Сібірскага края, Ішымская і Табольская групы раёнаў Омскай вобласці, горная частка Башкірыі, усходняя частка Усходняй Сібіры, земляробчыя раёны Далёка-Усходняга края, Волагодская і Халмагорская групы раёнаў Паўночнага края.

Кожны калгасны двор у раёнах некочэвай і поўкачэвой жывёлагадоўлі, дзе земляробства мае невялікае значэнне, а жывёлагадоўля адыгрывае рашаючую ролю ў гаспадарцы, можа мець у асабістым карыстанні ад 4 да 5 кароў і апроч таго маладняк, ад 30 да 40 авечак і коз разам, ад 2 да 3 свінаматак з прыплодам, неабмежаваную колькасць птушкі і трусоў, да 20 вулляў, а таксама па аднаму каню альбо па адной кумыснай кабыліцы, альбо па 2 вярблюды, альбо па 2 аслы, альбо па 2 мулы. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: скотаводчыя раёны Казахстана, сумежныя з кочэвымі раёнамі Казахстана, жывёлагадоўчыя раёны Туркменіі, Таджы-

вымі зямельнымі органамі агратэхнічных правіл;

б) рабіць адбор для пасева лепшага насення, ачышчаць яго ад усякага смяцця, беражліва ахоўваць ад раскрадвання і псавання, захоўваць яго ў чыстых, праветрываемых памяшканнях, пашыраць

бістым карыстанні членаў арцелі, саблюдаць устаноўленыя зоатэхнічныя і ветэрынарныя правілы;

е) расшыраць вытворчасць кармоў, паляпшаць сенажаці і пасбішчы, аказваць дапамогу членам арцелі, якія добрасумленна працуюць у грамадскай вытворчасці, за-

л) уцягваць жанчын у калгасную вытворчасць і ў грамадскае жыццё арцелі, вылучаючы здольных і вопытных калгасніц на кіруючую работу, разгружаючы іх па магчымасці ад дамашніх работ шляхам стварэння ясляў, дзіцячых пляцовак і так далей.

V. АБ ЧЛЕНСТВЕ

7. Прыём у члены арцелі вытвараецца агульным сходам членаў арцелі, які зацвярджае ўнесеныя праўленнем спіскі новых членаў.

У члены арцелі могуць уступаць усе працоўныя як жанчыны, так і мужчыны, дасягнуўшыя 16-гадовага ўзроста.

У арцель не прымаюцца кулакі і ўсе асобы, пазбаўленыя выбарчых правоў:

УВАГА: Выключэнні з гэтага правіла дапускаюцца:

а) для тых дзяцей лішэнцаў, якія на працягу рада год займаюцца грамадска-карыснаю працаю і добрасумленна работаюць;

б) для тых былых кулакоў і членаў іх сем'яў, якія, будучы высланымі за супроцьсавецкія і супроцькалгасныя выступленні, у месцах новых пасяленняў на працягу 3-х год сваёй чэснай работай і падтрымкай мерапрыемстваў совецкай улады паказалі, што яны справіліся.

Сяляне-аднаасобнікі, прадаўшыя сваіх коней на працягу апошніх 2-х год перад уступленнем у арцель і не маючыя насення, прымаюцца ў арцель пры ўмове абавязацельства ўнесці з сваіх даходаў з растэрміноўкай да 6 год кошт каня і насенне натураю.

8. Выключэнне з арцелі можа быць зроблена толькі па рашэнню агульнага схода членаў арцелі, на якім прысутнічае не менш $^2/_3$ агульнага ліку членаў арцелі. У пратаколе агульнага схода членаў арцелі абавязкова паказваецца лік калгаснікаў, прысутнічаўшых на сходзе і лік галасаваўшых за выключэнне. У выпадку абжалавання членам арцелі пастановы аб яго выключэнні ў раённы выканаўчы камітэт советаў, пытанне вырашаецца канчаткова прэзідыумам раённага выканаўчага камітэта советаў у прысутнасці старшыні праўлення і жалобшчыка.

VI. СРОДКІ АРЦЕЛІ

9. Уступаючыя у арцель павінны ўнесці грашыма ўступны ўзнос у размеры ад 20 да 40 рублёў на двор у залежнасці ад моцнасці іх гаспадаркі. Уступныя ўзносы залічаюцца ў непадзельны фонд арцелі.

10. 3 кошту аграмаджанай маёмасці членаў арцелі (рабочай жывёлы, інвентара, гаспадарчых будынкаў і так далей) ад $^1/_4$ да $^1/_2$ залічваецца ў непадзельны фонд арцелі, прычым большы процант залічэння ў непадзельны капітал прымяняецца да больш моцных гаспадарак. Астатняя частка маёмасці залічаецца ў паявы ўзнос члена арцелі.

3 членам арцелі, выбываючым з яе складу, праўленне робіць разлік і зварочвае яму паявы ўзнос грашыма, прычым выбыўшаму з арцелі можа быць прадастаўлены надзел толькі за прадзеламі зямельнай плошчы арцелі. Разлік робіцца як правіла па сканчэнні гаспадарчага года.

11. 3 атрымліваемых арцеллю ўраджая і прадуктаў жывёлагадоўлі арцель:

а) выконвае свае абавязацельствы перад дзяржаваю па пастаўках і звароту насенных пазык, расплачваецца натураю з МТС за работу МТС у адпаведнасці з заключаным дагаворам, які мае сілу закона, і выконвае дагавары аб кантрактацыі;

б) засыпае насенне для пасева і фураж для пракормкі жывёлы на ўсю гадавую патрэбнасць, а таксама для страхоўкі ад неўраджая і бескорміцы, стварае недатыкальныя, штогодаднаўляемыя насенны і кармовы фонды ў размеры 10-15 проц. гадавое патрэбнасці;

в) стварае, па рашэнню агульнага схода, фонды дапамогі інвалідам, старыкам, часова страціўшым працаздольнасць, нуждаючымся сем'ям чырвонаармейцаў, на ўтрыманне дзіцячых ясляў і сірот — усё гэта ў размеры не звыш 2 процантаў валавой прадукцыі;

г) выдзяляе ў размерах, вызначаных агульным сходам членаў арцелі, часць прадуктаў для продажы дзяржаве ці на рынак;

д) усю астатнюю масу ўраджая арцелі і прадуктаў яе жывёлагадоўлі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працаднях.

12. 3 атрымліваемых арцеллю даходаў грашыма арцель:

а) уносіць дзяржаве ўстаноўленыя законам налогі і вытварае страхавыя плацяжы;

б) робіць неабходныя расходы на бягучыя вытворчыя патрэбы, як-та: бягучы рамонт сельскагаспадарчых прылад, лячэнне жывёлы, барацьба са шкоднікамі і таму падобнае;

в) пакрывае адміністрацыйна-гаспадарчыя расходы арцелі, выдзяляючы на гэта не больш 2 процантаў грашовых даходаў;

г) выдзяляе сродкі на культурныя патрэбы, як-та: падрыхтоўка брыгадзіраў і іншых кадраў, арганізацыя ясляў, устройства радыё і таму падобнае;

д) папаўняе непадзельны фонд арцелі для пакупкі сельска-гаспадарчых прылад і жывёлы, аплаты будаўнічых матэрыялаў, фасплаты з рабочымі, якія прыцягваюцца на будаўніцтва са стараны, для чарговага ўзноса сельска-гаспадарчаму банку па доўгатэрміновых крэдытах, прычым адлічэнні на папаўненне непадзельных фондаў вытвараецца ў размеры ад 10, але не звыш 20 процантаў грашовых даходаў арцелі;

е) усю застаўшуюся суму грашовых даходаў арцелі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працаднях.

Усе даходныя паступленні абавязкова запісваюцца ў прыход арцелі не пазней дня іх паступлення.

Як на даходныя паступленні, так і на расходванне сродкаў праўленнем арцелі складаецца гадавая смета, якая ўступае ў сілу толькі пасля зацверджання агульным сходам членаў арцелі.

Расходванне сродкаў праўленне можа рабіць толькі па тых артыкулах, якія прадугледжаны сметай, —самавольная перасоўка праўленнем сродак з артыкула ў артыкул расходнай сметы не дазваляецца і для перасоўкі сродак з артыкула ў артыкул праўленне абавязана запытаць дазволу агульнага схода.

членамі арцелі непасрэдна брыгадзірам, які абавязан найлепшым чынам скарыстаць кожнага калгасніка сваёй брыгады, не дапускаючы пры размеркаванні работы ніякага кумаўства, сямейнасці і строга ўлічваючы трудавую кваліфікацыю, вопыт і фізічную сілу кожнага, а ў адносінах да цяжарных і кормячых жанчын — неабходнасць аблегчыць іх работу, вызваляючы жанчын ад работ за месяц да родаў і на месяц пасля родаў з захаваннем за імі ўтрымання на гэтыя 2 месяцы ў палавінным размеры сярэдняй выработкі імі працадзён.

15. Сельска-гаспадарчыя работы ў арцелі ажыццяўляюцца на асновах здзельшчыны.

Праўленнем арцелі распрацоўваюцца і агульным сходам калгаснікаў зацвярджаюцца па ўсіх сельска-гаспадарчых работах нормы выработкі і расцэнкі кожнай работы ў працаднях.

На кожную работу ўстанаўляюцца нормы выработкі, даступныя добрасумленна работаючаму калгасніку, з улікам становішча рабочай жывёлы, машын і глебы. Кожная работа, напрыклад: узараць гектар, пасеяць гектар, зрабіць акучку гектара хлопка, намалаціць тону зярна, накапаць цэнтнер буракоў, выцерабіць гектар ільну, замачыць гектар ільну, надаіць літр малака і таму падобнае — ацэньваецца ў працаднях у залежнасці ад патрэбнай кваліфікацыі работніка, складанасці, труднасці і важнасці работы для арцелі.

Кожнаму члену арцелі не радзей аднаго разу ў тыдзень брыгадзір падлічвае ўсю работу, якую зрабіў калгаснік і адпаведна ўстаноўленым расцэнкам запісвае ў трудавую кніжку калгасніка колькасць выработаных ім працадзён.

Праўленне арцелі штомесяц вывешвае спіс членаў арцелі з паказаннем колькасці працадзён, выработаных імі за мінулы месяц.

Гадавы ітог работы і даход кожнага калгасніка, апроч рахункавода, абавязкова завяраецца брыгадзірам і старшынёю арцелі. Ведамасць ліку выработаных кожным членам арцелі працадзён вывешваецца да ўсеагульнага ведама не пазней, як за два тыдні да агульнага сходу, які зацвярджае размеркаванні даходаў арцелі.

Калі паляводчая брыгада ў выніку добрай работы збірае з замацаваных за ёю ўчасткаў ураджай вышэй сярэдняга калгаснага, альбо жывёлагадоўчая брыгада ў вы-

ваемых на ўнутрыкалгасныя патрэба 10-15 проц. намалочанага хлеба.

У арцелі, якая займаецца пасевам тэхнічных культур, выдача грашовага дахода члену арцелі вытвараецца, не чакаючы сканчэння здачы дзяржаве хлапка, ільну, пянькі, буракоў, чаю, табаку і т. д., а па меры здачы не радзей разу ў тыдзень у размеры 60 проц. грошай, атрымліваемых арцеллю за здадзеную прадукцыю.

17. Усе члены арцелі абавязваюцца строга берагчы сваю калгасную ўласнасць і дзяржаўныя машыны, работаючыя на калгасных палях, работаць чэсна, падпарадкавацца патрабаванням статута, пастановам агульнага схода і праўлення, саблюдаць правілы ўнутранога распарадка, акуратна выконваць ускладаемыя на іх праўленнем і брыгадзірам работы і грамадскія абавязкі, строга саблюдаць дысцыпліну труда.

За безгаспадарчыя і нядбайныя адносіны да грамадскае маёмасці, за невыхад без уважлівых прычын на работу, за недобраякасную работу і за іншыя парушэнні трудавой дысцыпліны і статута праўленне накладвае на вінаватых спагнанні, згодна правіл унутранога распарадка, напрыклад: перарабіць недобраякасную работу без налічэння працадзён, папярэджанне, вымова, парыцанне на агульным сходзе, занясенне на чорную дошку, штраф у размеры да 5 працадзён, перамяшчэнне на ніжэйшую работу, часовае адстраненне ад работы.

У тых выпадках, калі ўсе прынятыя арцеллю меры выхавання і пакарання аказваюцца несапраўднымі (не аказалі належнага ўздзейнічання) ў адносінах неісправімых членаў арцелі, праўленне ставіць перад агульным сходам пытанне аб іх выключэнні з арцелі.

Выключэнне робіцца ў парадку устаноўленым артыкулам 8 статута сельска-гаспадарчай арцелі.

18. Усякае раскрадванне грамадскай калгаснай і дзяржаўнай уласнасці, шкодніцкія адносіны да маёмасці і жывёлы арцелі і да машын МТС разглядаецца арцеллю як здрада агульнай справе калгаса дапамога ворагам народа.

Асобы, вінаватыя ў такім злачынным падрыве асноў калгаснага ладу, перадаюцца арцеллю ў суд для налажэння пакарання па ўсёй строгасці законаў рабоча-сялянскае дзяржавы.

(ПРАЦЯГ НА 2 СТАР.).

ПРЫКЛАДНЫ СТАТУТ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ АРЦЕЛІ,

прыняты другім Усесаюзным з'ездам калгаснікаў-ударнікаў і зацверджаны Саветам Народных Камісараў СССР і Цэнтральным камітэтам ВКП(б) 17 лютага 1935 года

(ПРАЦЯГ).

VIII. УПРАЎЛЕННЕ СПРАВАМІ АРЦЕЛІ

19. Справамі арцелі ўпраўляе агульны сход членаў арцелі, а ў прамежку паміж сходамі — выбранае агульным сходам праўленне.

20. Агульны сход з'яўляецца вышэйшым органам упраўлення арцелі:

Агульны сход:

а) выбірае старшыню арцелі і праўленне арцелі, а таксама рэвізійную камісію арцелі, пры чым рэвізійная камісія зацвярджаецца раённым выканаўчым камітэтам саветаў;

б) вытварае прыём новых членаў і выключэнне са складу арцелі;

в) зацвярджае гадавы вытворчы план, прыхода-расходную смету, план будаўніцтва, нормы выработкі і расцэнкі работ у працаднях;

г) зацвярджае дагавор з МТС;

д) зацвярджае гадавы адчот праўлення, з абавязковым заключэннем рэвізійнай камісіі, а таксама адчоты праўлення па важнейшых сельскагаспадарчых кампаніях;

е) зацвярджае размеры розных фондаў і колькасць прадуктаў і грошай, падлягаючых выдачы на працадзень;

ж) зацвярджае правілы ўнутранага распарадку арцелі.

Па ўсіх пытаннях, пералічаных у гэтым пункце статута, рашэнні праўлення арцелі без зацверджання агульнага схода з'яўляюцца несапраўднымі.

Агульны сход сапраўды пры наяўнасці не менш ½ агульнага ліку членаў для вырашэння ўсіх пытанняў, апрача пытання аб выбары праўлення і старшыні арцелі, пытання аб выключэнні са складу арцелі і пытання аб размеры розных фондаў, для вырашэння якіх патрабуецца прысутнасць на агульным сходзе не менш ⅔ агульнага ліку членаў.

Рашэнні агульнага схода прымаюцца большасцю галасоў адкрытым галасаваннем.

21. Для загадывання справамі арцелі агульны сход членаў арцелі выбірае тэрмінам на два гады праўленне ў складзе 5-9 чалавек, у за-

Старшыня абавязваецца збіраць праўленне не радзей двух разоў у месяц для абмеркавання бягучых спраў і прыняцця адпаведных рашэнняў.

У дапамогу старшыні праўленне выбірае намесніка старшыні з ліку членаў праўлення па прадстаўленню старшыні.

Намеснік старшыні ва ўсёй сваёй рабоце падчыняецца ўказанням старшыні.

23. Брыгадзіры і загадчыкі жывёлагадоўчымі фермамі назначаюцца праўленнем арцелі на тэрмін не менш 2 год.

24. Для вядзення рахункаводства і ўліку маемасці праўленне вылзяляе з членаў арцелі або запрашае па найму рахункавода. Рахункавод вядзе рахункаводства і ўлік па ўстаноўленых формах і цалкам падчыняецца праўленню арцелі і яе старшыні.

Ніякіх правоў на самастойнае распараджэнне сродкамі арцелі, выдачу авансаў, расходванне натуральных фондаў рахункаводу не прадастаўляецца. Гэтыя правы прадастаўляюцца толькі праўленню і старшыні арцелі. Усе расходныя грашовыя дакументы арцелі падпісваюцца, акрамя рахункавода старшынёй арцелі або яго намеснікам.

25. Рэвізійная камісія правярае ўсю гаспадарча-фінансавую дзейнасць праўлення, правярае, ці занесены ўсе грашовыя і натуральныя паступленні ва ўстаноўленым парадку на прыход арцелі, ці саблюдаецца прадугледжаны статутам парадак расходвання сродкаў, ці дастаткова беражліва хаваецца маемасць арцелі, ці няма раскраданняў і растрат маемасці і грашовых сродкаў арцелі, як арцель разлічваецца па абавязацельствах перад дзяржавай, як плаціць па сваіх даўгах і як спагаляе даўгі з даўжнікоў арцелі.

Побач з гэтым рэвізійная камісія дасканала правярае ўсе разлікі арцелі са сваімі членамі, выяўляе кожны выпадак абпічота, няправільнага налічэння працадзён, не-

Дзесяць год беларускай Совецкай кінематаграфіі

Тав. ГАЛАДЗЕД сярод работнікаў Белдзяржкіно.

ДЭЛЕГАЦЫЯ КІНО-РАБОТНІКАЎ У СОЎНАРКОМЕ БССР

Пачатак учарашняга чарговага пасяджэння Соўнаркома БССР пад старшынствам **М. М. Галадзеда** было некалькі незвычайным.

На пасяджэнне з'явілася дэлегацыя лепшых людзей беларускай совецкай кінематаграфіі—кінодраматургаў, рэжысераў, актораў, кінаоператараў.

У складзе дэлегацыі былі прыбыўшыя на юбілейныя ўрачыстасці намеснік начальніка Галоўнага кіраўніцтва кіно-фотапрамысловасці пры СНК СССР тав. **Плетнёў**, пастаноўшчык фільма «Чапаеў» **С. Васільеў**, заслужаны дзеяч мастацтва тав. **Тарыч**, выдатны гукавынаходца тав. **Охотнікаў**, прадстаўнік ЦК саюза работнікаў кіно-фотапрамысловасці тав. **Бляхін** і інш.

Тав. Галкін зачытаў рапарт Белдзяржкіно.

На пасяджэнні Соўнаркома выступілі тт. **Тарыч, Свердлова, Вольны, Кобец, Файнцымер, Плетнёў, Бляхін, Корш**, **Брадзянскі.**

Цёпла было спаткана выступленне рэжысера **С. Васільева.**

— Наглядаючы работу ленінградскай кінофабрыкі Белдзяржкіно, — сказаў ён, — мы бачылі, колькі труднасцей прыходзілася

ку ў Менск, бліжэй да беларускай рэчаіснасці, забяспечыць стварэнне карцін лепш тых, якія мы называем «Чапаеў». Гэтых «чапаевых» можна знайсці ў Беларусі ў любым калгасе, на любым участку соцыялістычнага будаўніцтва.

З адказнай прамовай выступіў тав. **Галадзед**, сустрэчаны бурнымі апладысментамі.

Тав. Галадзед высунуў перад кінаработнікамі рад новых актуальных задач.

— БССР,—указаў ён,—з задаваленнем адзначае дасягненні беларускай совецкай кінематаграфіі за дзесяць гадоў. У гэтых поспехах неабходна падкрэсліць вялікую арганізатарскую ролю кіраўніцтва Белдзяржкіно і ў першую чаргу тав. Галкіна.

Самае галоўнае гэта тое, што совецкае кіно не адстала ад агульнага росту нашага соцыялістычнага будаўніцтва, ад велізарных поспехаў на ўсіх яго ўчастках.

Задача кіномастацтва і ў далейшым не адставаць ад гэтага росту, улічваючы выключнае значэнне кіно ў сэнсе ўплыву і ўздзеяння на найшырэйшыя масы.

Тав. Галадзед асабліва заваастрыў увагу на пытаннях падрых-

ідэйную вартасць прадукцыі нашай кінематаграфіі, яе культурны і мастацкі ўзровень.

Мы прад'яўляем і другое патрабаванне. Дайце нам «Юнасць беларускага Максіма», такога якім дала яго фабрыка Ленфільм.

Тав. Галадзед далей указвае на неабходнасць падняцця ідэалагічнага ўзроўню карцін, барацьбы з нацыяналізмамі ўсіх масцей, выпуску карцін на нацыянальнай тэматыцы, але інтэрнацыянальных па зместу.

Гаворачы аб узняцці мастацкага і ідэйнага ўзроўню кінопрадукцыі, тав. Галадзед адзначыў, што неабходна значна ўзмацніць і пашырыць удзел пісьменнікаў БССР у гэтай рабоце. Тут павінен быць рашучы паварот. Беларускія пісьменнікі павінны ўдзяліць больш увагі такому важнейшаму ўчастку соцыялістычнай культуры як кіномастацтва.

Тав. Галадзед адзначыў, што пісьменнікі Кобец і Вольны ўжо ўшчыльную падыйшлі да актыўнай работы ў галіне кіно і стварылі ўжо рад каштоўных твораў.

У заключэнне тав. Галадзед паведаміў, што ўрад рашыў адзначыць спецыяльнай пастановай заслугі звыш 50 кінаработнікаў і

АБ УЗНАГАРОДЗЕ РАБОТНІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ СОВЕЦКАЙ КІНЕМАТАГРАФІІ У СУВЯЗІ З 10-ЦІГАДОВЫМ ЮБІЛЕЕМ

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта і Совета Народных Камісараў БССР

У сувязі з 10-цігоддзем беларускай совецкай кінематаграфіі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

I.

За асобыя заслугі ў справе арганізацыі і развіцця беларускай совецкай кінематаграфіі ўзнагарадзіць:

1. Граматай ЦВК і СНК БССР і каштоўнымі падарункамі:
   1) **ГАЛКІНА А. І.** — кіраўніка Белдзяржкіно (пастановай урада СССР узнагароджан ордэнам Чырвонага працоўнага сцяга).
   2) **МАТУСАВА А. І.** — нам. кіраўніка Белдзяржкіно.
2. Надаць званне заслужанага дзеяча мастацтва БССР:
   1) **КОРШУ-САБЛІНУ В. В.** — рэжысеру;
   2) **БРАДЗЯНСКАМУ Б. Л.** — кінодраматургу;
   3) **ВОЛЬНАМУ А. У.** — кінодраматургу;
   4) **КОБЕЦУ Г. Я.** — кінодраматургу.
3. Надаць званне заслужанага артыста БССР:
   1) **ФАЙНЦЫМЕРУ А. М.** — рэжысеру;
   2) **СВЕРДЛОВАЙ Р. М.** — кіноактрыса;
   3) **КАЛЬЦАТАМУ А. К.** — кінааператару.
4. Надаць званне заслужанага дзеяча совецкай тэхнікі **ОХОТНІКАВУ В. Б.** — канструктару-вынаходцу па гукавому кіно.
5. Узнагарадзіць граматай ЦВК і СНК БССР і імянным залатым гадзіннікам праф. **ШОРЫНА А. Ф.** — канструктара-вынаходцу гукавога кіно, які мае значныя заслугі ў справе асваення і развіцця гукавога кіно ў СССР і аказанні значнай дапамогі кіно-фабрыцы «Совецкая Беларусь» у асваенні навейшай тэхнікі.
6. Узнагарадзіць граматай ЦВК і СНК БССР і падарункамі:
   1) **ТАРЫЧА Ю. В.** — рэжысера (пастановай урада СССР надана званне заслужанага дзеяча мастацтва);
   2) **ШЛЮГЛЕЙТА Б. А.** — кі-

   гадчыка электра-асвяцільным цэхам фабрыкі «Совецкая Беларусь»;
   13) **АНДРЫЯНАВА Н. В.** — загадчыка дэкарацыйна-пабудовачнага цэха фабрыкі «Совецкая Беларусь»;
   14) **ШПІСА Б. В.** — рэжысера;
   15) **МІЛЬМАН Р. М.** — рэжысера;
   16) **ЛЕВІНА М. Б.** — загадчыка кіно-тэатра;
   17) **ЯНСОНА В. Ф.** — загадчыка кіно-тэатра;
   18) **СЕРАДЗІНСКАГА** — вясковага кіно-механіка;
   19) **КРУПКІНА** — вясковага кіно-механіка;
   20) **ПРАКАПОВІЧА** — вясковага кіно-механіка;
   21) **БАБЕР** — вясковага кіно-механіка;
   22) **ПРАЗАРОЎСКАГА** — артыста.

II.

7. Узнагарадзіць падарункамі:
   1) **КРЭСІНА М. Л.** — першага дырэктара кіно-фабрыкі «Совецкая Беларусь»;
   2) **КАЦНЕЛЬСОНА Л. Г.** — былога дырэктара кіно-фабрыкі «Совецкая Беларусь»;
   3) **РАБАВА Б. С.** — кінаапаратара;
   4) **ІВАНОВА С. В.** — кінаапаратара;
   5) **ПУШ Л. Ф.** — рэжысера;
   6) **КОСАРЭВА Н. І.** — гукааператара;
   7. **СТРЭШНЕВА Н. Ф.** — кіноаператара;
   8) **ВЕЙНЕРОВІЧА І. Н.** — кінааператара;
   9) **СЕКАРЖЫЦКАГА** — вясковага кіно-механіка;
   10) **КРАЙНІКА** — вясковага кіно-механіка;
   11) **БРОДСКАГА А. С.** — работніка трэста Белдзяржкіно;
   12) **КАПЯЛЕВІЧА М. С.** — работніка трэста Белдзяржкіно;
   13) **МІНСКЕРА М. Б.** — работніка трэста Белдзяржкіно;
   14) **ГАЙТЭНБУЛЬДА З. Я.** — работніка трэста Белдзяржкіно;
   15) **ГЕЛЕРА С. М.** — гукатэхніка;
   16) **БРЫЛЯ М. А.** — загадчыка

Праўленне арцелі з'яўляецца выканаўчым органам арцелі і адказвае перад агульным сходам членаў арцелі за работу арцелі і за выкананне ёю абавязацельстваў перад дзяржавай.

22. Для штодзённага кіраўніцтва работай арцелі і яе брыгад, а таксама для штодзённай праверкі выканання рашэнняў праўлення, агульны сход арцелі выбірае старшыню арцелі, які з'яўляецца разам з тым старшынёю праўлення.

... і іншыя выпадкі парушэння інтарэсаў арцелі і яе членаў.

Рэвізійная камісія робіць рэвізію 4 разы ў год. Па гадавому адчоту праўлення перад агульным сходам рэвізійная камісія дае сваё заключэнне, якое агульны сход заслухоўвае непасрэдна ўслед за адчотам праўлення. Акт рэвізіі зацвярджаецца агульным сходам.

У сваёй дзейнасці рэвізійная камісія пададчотна агульнаму сходу членаў арцелі.

... новых маладых кадраў. Тыя фільмы, якія яны стварылі, гавораць аб тым, што работнікі беларускай совецкай кінематаграфіі зразумелі, што партыя і ўрад патрабуюць ад іх не «пусцячкоў», а сур'ёзных фільмаў, якія мабілізоўвалі-б масы на барацьбу за соцыялізм, выхавалі-б у гэтых людзях новыя мыслі і новыя пачуцці.

— Мы можам быць упэўнены, што той энтузіязм і ўздым, з якім працуюць кінаработнікі Беларусі, пры пераездзе на новую фабрыку ... тоўкі новых маладых совецкіх кадраў, знаёмых са спецыфікай БССР, выяўлення і ўцягнення ў творчую работу новых талантаў, якімі так багата Совецкая краіна, на неабходнасці правільна і разумна выкарыстоўваць старыя кадры культурнага фронту.

Соўнарком БССР,—прадаўжае тав. Галадзед,—прад'яўляе да вас патрабаванні стварыць у бліжэйшы год беларускага «Чапаева». «Чапаеў» гэта мерка, якой мы павінны ацэньваць мастацкую і ... надаць найбольш талентлівым з іх годнасць заслужаных дзеячоў мастацтва, заслужаных артыстаў, выдаць узнагароды граматай урада і каштоўнымі падарункамі. Імёны ўзнагароджаных будуць абвешчаны на ўрачыстым пасяджэнні 11 сакавіка.

Выступленне тав. Галадзеда было зафіксавана на гукаапараце новай сістэмы тав. Охотнікава, які літаральна праз мінуту дэманстраваў адначленне гэтай прамовы тут-жа на пасяджэнні СНК.

... ноапэратара;

3) **МАРГОЛІНА Х. А.** — сакратара парткома Белдзяржкінотрэста;

4) **КРУГЛІКАВА Ф. В.** — сакратара парткома кіно-фабрыкі;

5) **ЗЕЛЬЦЭРА І. М.** — кінодраматурга;

6) **АРШАНСКАГА З. Л.** — рэжысера;

7) **ШРЭЙБЕРА Б. І.** — рэжысера;

8) **КМІТА А. А.** — артыста (пастановай урада СССР надана званне заслужанага артыста рэспублікі);

9) **АБАЛОНСКАГА Н. К.** — інжынера-акустыка;

10) **ФЕДЗЭРА Р. П.** — мастака;

11) **ЯХАНТАВА С. Б.** — загадчыка кіно-лабараторыі кінофабрыкі «Совецкая Беларусь»;

12) **МАКЕЙЧЫКА Н. А.** — за...

17) **ЭЙДУСА Я. М.** — загадчыка кіно-тэатра;

18) **ВІЛЕНСКУЮ С. С.** — загадчыка кіно-тэатра.

III.

8. Выдзеліць кіно-фабрыцы Белдзяржкіно адну легкавую і дзве грузавыя аўтомашыны.

9. Даручыць Белдзяржкіно прэміраваць лепшых работнікаў кінофабрыкі і кіносеткі за актыўны ўдзел у справе развіцця беларускай совецкай кінематаграфіі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **А. ЧАРВЯКОЎ.**

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР **М. ГАЛАДЗЕД.**

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **М. ЛЯЎКОЎ.**

11 сакавіка 1935 г.
г. Менск, БССР.

ЗА АРГАНІЗАЦЫЙНА-ГАСПАДАРЧАЕ І ПАЛІТЫЧНАЕ УМАЦАВАННЕ КАЛГАСАЎ

Мінулы 1934 сельскагаспадарчы год быў характэрным для Полацкага раёна, як і для цэлага раду іншых раёнаў БССР, арганізацыяй новых калгасаў і значнага прыліву працоўных аднаасобнікаў у старыя калгасы.

Новы сталінскі статут заможнага жыцця, які сустрэлі з энтузіязмам усе калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі Совецкага Саюза, выклікаў новы магутны прыліў у калгасы. У другой палове 1934 года і ў першыя месяцы 1935 ў нашым Полацкім раёне арганізаваны 23 новыя калгасы.

Арганізацыя такой значнай групы новых калгасаў натуральна патрабуе ад усіх раённых арганізацый і, у першую чаргу, ад зямельных органаў, самай пільнай увагі і канкрэтнай дапамогі гэтым калгасам як у справе арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання, так і падрыхтоўкі да веснавой сяўбы. Гэта работа павінна быць праведзена на працягу бліжэйшых дзён. Інакш перад гэтымі калгасамі ўстае пэўная пагроза, што яны сустрэнуць веснавую сяўбу непадрыхтаванымі з усімі выцякаючымі адсюль вынікамі.

Гэтымі днямі Полацкі райком КП(б)Б правёў праверку падрыхтаванасці да сяўбы ў нядаўна арганізаваных калгасах. Праверка выявіла рад істотных недахопаў і фактаў грубейшага скажэння калгаснага будаўніцтва ў асобных мясцах.

Возьмем такія рашаючыя пытанні калгаснага жыцця, як аграмаджанне цяглавай сілы, інвентару, насення, фуражу, пытанні землеўпарадкавання, арганізацыі працы і т. д.

У калгасе імя Кірава, Дамініковскага сельсовета, ёсць 47 гаспадарак. Калгаснікі падзелены на дзве брыгады. Але зямля за гэтымі брыгадамі па сённяшні дзень яшчэ не замацавана. Брыгады не ведаюць, дзе і што яны будуць сеяць.

Калгасу «Дынамо» таго-ж сельсовета дагэтуль не адведзена зямля. Калгас не мае плана сяўбы і таму не ведае, колькі якога насення трэба ссыпаць. У калгасе лічыцца 14 аграмаджаных коней. На справе-ж коні знаходзяцца ў карыстанні былых сваіх гаспадароў.

17 гаспадарак уваходзяць у калгас «VII з'езд советаў», коні абагулены, але і тут яны застаюцца ў сваіх гаспадароў, таксама як і кармы. У праўленні калгаса запісана, што інвентар ужо аграмаджаны. Але інвентар рамантуецца не калектыўна, а кожным калгаснікам паасобку. Кожны рамантуе тое, што яму раней належала. І таму калгасу яшчэ не адведзена зямля.

Як правіла, у новых калгасах вялікая блытаніна ў арганізацыі працы. Праўленні яшчэ не вызначылі расцэнак, не ведаюць, колькі налічваць працадзён за тую ці іншую работу.

Выяўленыя райкомам партыі падобныя факты скажэння калгаснага будаўніцтва сведчаць аб тым, што раённыя арганізацыі не кіравалі гэтымі калгасамі ў арганізацыйны перыяд іх існавання. Прыязджае прадстаўнік земаддзела ці другой арганізацыі, арганізуе калгас, уносіць яго ў спісы, а далейшым яго развіццём не цікавіцца.

Зусім зразумела, што калгас, дзе не аграмаджаны коні, кармы і інвентар, з'яўляецца калгасам толькі па назве.

У канцы лютага райком партыі склікаў нараду старшынь новых калгасаў. На гэтай нарадзе былі спробы тлумачыць неаграмаджанне цягла, фуражу, інвентару адсутнасцю належных пабудоў і іншымі падобнымі прычынамі «аб'ектыўнага» характару. Але ўсе гэтыя «прычыны» былі абвергнуты практыкай аднаго з калгасаў. Пасля масава-растлумачальнай работы сярод калгаснікаў усе гэтыя недахопы ў гэтым калгасе былі ліквідаваны. Тады старшыні калгасаў, якія прабавалі хавацца за падобнымі прычынамі, былі вымушаны з гэтым згадзіцца.

І сапраўды, цэлы рад новых калгасаў ужо сёння гатоў да выхаду ў поле. Узяць хоць-бы калгас **імя Энгельса,** арганізаваны 10 кастрычніка. Коні, кармы, насенне аграмаджаны, інвентар адрамантован, з былых аднаасобніцкіх хлявоў пабудавалі канюшню, ацяплілі яе, зрабілі станкі, забяспечылі коней сенам і аўсом. На веснавую сяўбу калгасам забранаваны сена і па 10 пудоў аўса на кожнага каня. Усё насенне ссыпана, адсартавана, прачышчана і праверана на ўсхожасць. Калгаснікі вывозяць на палі гной і торф. Такім чынам мы бачым, што гэты малады калгас сапраўды разгарнуў барацьбу за высокі ўраджай.

Такое-ж становішча ў калгасе **«Чырвоныя Салоўнікі»** і радзе іншых калгасаў. Гэта рэзкая розніца ў арганізацыйна-гаспадарчым становішчы ў новаарганізаваных калгасах пацвярджае, што ні зямельныя органы, ні раённыя арганізацыі яшчэ не ведаюць усіх сваіх калгасаў, кіруюць калгасамі не кожным паасобку, а па метаду раўнення на «сярэднія лічбы».

Такім чынам, першая ўмова для ўмацавання новаарганізаваных калгасаў — гэта дэтальнае азнаямленне з усім жыццём кожнага калгаса, арганізацыйная дапамога кожнаму калгасу з боку ўсіх раённых арганізацый і, у першую чаргу, раённага зямельнага аддзела.

Такія пытанні, як вызначэнне зямлі калгасу, замацаванне зямлі за брыгадамі, павінны быць праведзены неадкладна. Тут марудзіць нельга. Адначасова павінна быць вырашана пытанне аб прысядзібных землях калгаснікаў, поўнасцю прытрымліваючыся новага статута.

Не менш востра ў новаарганізаваных калгасах стаяць пытанні арганізацыі працы, устанаўлення норм выпрацоўкі і расцэнак, правільнай арганізацыі брыгад і звенняў, камбінаваных звенняў. Новыя калгасы да веснавой сяўбы павінны мець яснае ўяўленне аб арганізацыі працы.

Перадаць вопыт арганізацыйна моцных старых калгасаў—новым і дапамагчы ім — важнейшая задача раённых арганізацый. Тут патрэбна своеасаблівае шэфства над новымі калгасамі. А гэта зрабіць не цяжка. Як правіла, у недалёкім суседстве ад новага калгаса ёсць калгас, які мае багаты вопыт арганізацыйна-гаспадарчых работ, вопыт барацьбы з кулацкімі элементамі і кулацкай ураўнілаўкай. Гэты вопыт павінен стаць здабыткам новых калгасаў і калгаснікаў. Раённыя арганізацыі павінны прымацаваць падобныя калгасы да новых для штодзённай дапамогі ім у рабоце.

Побач з канкрэтнай штодзённай дапамогай новым калгасам з боку раённых арганізацый і старых калгасаў трэба арганізаваць і дзяржаўную дапамогу. Пры размеркаванні крэдытаў, якія адпускаюцца на калгаснае будаўніцтва, трэба асноўную ўвагу аддаваць новым калгасам. Для першага года жыцця калгасаў зусім абавязковым з'яўляецца пабудова калгаснай канюшні, свірнаў для збожжа, скотнага двара для фермы. Нам здаецца, што Наркамзем БССР павінен асобную ўвагу звярнуць на будаўніцтва новых калгасаў, забяспечваючы аператыўнае планавае кіраўніцтва гэтай справай.

Немалое значэнне ў жыцці новых калгасаў мае правільная пастаноўка палітычнай і культурнай работы. Новаўступіўшыя калгаснікі павінны выпісваць цэнтральныя і мясцовыя газеты, трэба арганізоўваць гучныя чыткі газет, праводзіць гутаркі па пытаннях дзяржаўнага жыцця. Павінна быць арганізавана свая насценная газета, разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва. Усе гэтыя формы палітычна-культурнай работы павінны ўкараняцца ў новых калгасах з першага-ж дня іх існавання. Пры гэтым трэба ўлічыць, што ў новым калгасе мы больш сустракаемся з дробнаўласніцкімі перажыткамі, з якімі працоўны аднаасобнік уступае ў калгас. Ліквідаваць гэтыя перажыткі без самай актыўнай дапамогі раённых арганізацый гэтыя калгасы не змогуць.

Пераносячы лепшы вопыт соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва ў новыя калгасы, уцягваючы ў яго калгаснікаў і калгасніц, трэба моцна, па-большэвіцку ўзяцца за кіраўніцтва гэтым спаборніцтвам. Толькі пры гэтых умовах у нас не будзе адстаючых калгасаў, па-большэвіцку будуць працаваць усе калгасы.

С. БЯЛОЎ.

Сакратар Полацкага РК КП(б)Б.

НА СВЯЦЕ САМАГА ВАЖНАГА З МАСТАЦТВАЎ

Уся краіна радуецца разам з юбілярам. Уся краіна падзяляе гордасць і радасць знатных людзей беларускай совецкай кінематаграфіі, якія сабраліся ўчора ў памяшканні Белдзяржтэатра на свой слаўны юбілей.

Пачынаецца ўрачысты сход. Бурнымі доўга незмаўкаючымі апладысментамі сустракае сход тт. **Гікало, Валковіча, Галадзеда, Чарвякова, Леплеўскага, Горына, Хацкевіча** за сталом прэзідыума.

Гаворыць загадчык аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б тав. **Конік.**

У прэзідыум схода выбіраюцца тт. **Гікало, Валковіч, Галадзед, Чарвякоў, Леплеўскі, Конік, Хацкевіч, Горын, Кортукоў, Бенек, Саакян, Стэрнін, Чарнушэвіч, Рыскін, Лейзер, Шумяцкі, Убарэвіч, Смірноў, Зарын, Аўгустайціс, Клімковіч, Александровіч** і рад кіно работнікаў.

Тав. Тарыч прапануе выбраць ганаровы прэзідыум. Калі ён назваў імя таварыша **Сталіна,** уся зала ўстае і наладжвае любімаму правадыру бурную авацыю. У ганаровы прэзідыум выбіраецца ўвесь склад палітбюро ЦК ВКП(б) і тт. **Тэльман, Ленскі, Гікало, Галадзед** і **Чарвякоў.**

Першыя словы работнікаў беларускага кіно, святкуючых сёння свой дзесяцігадовы юбілей, накіраваны да вялікай партыі **Леніна-Сталіна.** Першая думка і першае пачуццё ахапляючае кожнага, гэта пачуццё глыбокай адданасці Цэнтральнаму Камітэту ВКП(б) і нашаму дарагому, вялікаму **Сталіну.** Пад бурныя апладысменты сход пастанаўляе паслаць таварышу **Сталіну** прывітальную тэлеграму.

З прывітаннем ад імя ЦК КП(б)Б і ўрада БССР, спатканы бурнымі апладысментамі, выступіў тав. **Галадзед,** які зачытаў спіс узнагароджаных работнікаў беларускай кінематаграфіі.

Сход пастанаўляе паслаць прывітальную тэлеграму тт. **Варашылаву, Гікало, Чарвякову** і **Галадзеду.**

З прывітаннем ад імя дэлегацыі працоўных Ленінграда выступіў тав. **Бердзянскі,** ад імя рабочых горада Менска — тав. **Грушкін,** ад Чырвонай арміі — т. **Зарын,** ад саюза совецкіх пісьменнікаў Беларусі тав. **Клімковіч.**

На трыбуне — дэлегацыя ордэнаноснай фабрыкі **«Ленфільм»:** аўтар «Чапаева» — рэжысер **С. Васільеў,** дырэктар фабрыкі тав. **Кацнельсон,** заслужаны дзеяч мастацтва **Эней** і заслужаная артыстка **Егорава.** Гарачае прывітанне т. Васільева сустракаецца залай гучнымі апладысментамі.

Юбіляра вітае таксама дэлегацыя беларускіх дзяржаўных тэатраў на чале з народнымі артыстамі рэспублікі тт. **Галубком** і **Рафальскім** і заслужанымі артыстамі тт. **Літвінавым** і **Крыловічам.**

З адказным словам на прывітанні выступіў кіраўнік Белдзяржкіно **тав. А. І. Галкін.**

КАЛІ ЗГУБЛЕНА БОЛЬШЭВІЦКАЯ ПІЛЬНАСЦЬ

Напісаная вялікімі літарамі аб'ява вісела каля парткома завода імя Кірава (Менск). Яна паведамляла, што заняткі школы па вывучэнню гісторыі партыі пачнуцца роўна ў 4½ гадзіны.

Але ў паказаны тэрмін прыйшлі толькі 4 комуністы. І тут загадчык парткабінета тав. Свірдоўская адкрыла нам «сакрэт». — У нас яшчэ поўгадзіны запасу. Заняткі павінны пачацца ў 5 гадзін, але напішам у 5, дык прыдуць пазней.

Каб выкарыстаць «поўгадзінны запас часу» пачынаем гутарку з слухачамі. Чытаем перадавы артыкул «Праўды» аб вывучэнні гісторыі партыі.

Поўнасцю можна аднесці да гэтай школы, да многіх комуністаў завода імя Кірава тое месца з перадавой «Праўды», дзе гаворыцца, што «часта заняткі носяць выпадковы характар,ператвараюцца ў разрозненныя лекцыі, у прабег галопам па розных перыядах і эпохах».

Вось, напрыклад, я,—гаворыць комуніст тав. Ліпніцкі,—4 разы пачынаў вывучаць гісторыю партыі. Дойдзем да «рэволюцыі 1905 года» і на будучы год зноў пачынаем спачатку. Так-жа сама ўжо па 4 гады «вывучаюць» гісторыю партыі тт. **Юльянскі, Купрзеў** і іншыя.

Ці трэба яшчэ больш яркая ілюстрацыя да слоў «Праўды» аб тым, што «У іншых выпадках гурткі па гісторыі партыі застраваюць на тэмах «1905 год», «Гады рэакцыі» і далей не ідуць, а з новага года пачынаюць спачатку.

Нарэшце сабралася 18 чалавек. Пачаліся заняткі. Тэма—рэволюцыя 1905 года.

Школай кіруе тав. Пруслiна—аспірант па гісторыі партыі ў Акадэміі навук. Яна мае вопыт прапагандысцкай работы. 10 гадоў працуе яна прапагандыстам. Мы чакалі ад яе узорнага правядзення заняткаў, чоткіх формулёвак, дакладных адказаў і растлумачэнняў. Аказалася-ж далёка не так. Пруслiна прыйшла на заняткі зусім не падрыхтаванай, без канспекта. Галопам праскачыўшы ад 2-га да 3-га з'езда партыі, яна пераходзіць да рэволюцыі 1905 года.

Ні аднаго слова не сказаўшы пра рэволюцыю 1905 года, пра рухаючыя сілы рэволюцыі, пра

— Якія сталі пытанні на з'ездзе?

— Аб рэволюцыі.

— Як ставілі большэвікі пытанне аб узброеным паўстанні?

— Каб узяць у рабочыя рукі ўладу (?). Большэвікі гаварылі, што рэволюцыю трэба арганізоўваць.

— Як трэба арганізоўваць?

— Работай, прапагандай, падрыхтоўкай людзей.

Пруслiна, відавочна, поўнасцю задаволена адказам тав. Барсуковай. Яна не знайшла патрэбным завастрыць увагу слухачоў на яўна няправільны адказ.

Тав. Пруслiна ідзе далей. Яна ставіць пытанне слухачу тав. Васілеўскаму: раскажыце аб перманентнай рэволюцыі Троцкага?

— Троцкі гаварыў, што Маркс і Энгельс былі за перманентную рэволюцыю.

Гэты яўна няправільны і нават дзікі адказ быў прапушчан без усякага разбору. Пруслiна не выкрыла перад слухачамі контррэволюцыйнай сутнасці «тэорыі—перманентнай рэволюцыі» Троцкага, не проціпаставіла контррэволюцыйнай тэорыі Троцкага, марксысцка-ленінскую тэорыю перарастання буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі ў пролетарскую.

Можна ўявіць сабе, што засталося ў галовах слухачоў пасля таго, як Пруслiна, разбіраючы тэму «1905 год», пераскоквала праз цэлыя этапы да 1917 года, закранала ленінскія стратэгічныя лозунгі аб адносінах пролетарыята да сялянства і варочалася назад, не выпраўляючы яўна няправільныя адказы слухачоў, якія сказалі гісторыю партыі ў самых кроўных цытанняк большэвізма.

Нельга не сказаць аб тым, што разбіраючы «1905 год», тав. Пруслiна ні слова не сказала аб барацьбе партыі на Беларусі з бундам, БСГ і інш. дробнабуржуаз-

ПОЎНАСЦЮ СКАРЫСТАЦЬ РАДКОВЫЯ СЯВЯРКІ

БАЯВАЯ ЗАДАЧА КОЖНАЙ БРЫГАДЫ

Асваенне і поўнае выкарыстанне калгасамі і МТС складаных машын — важнейшае звяно ў барацьбе за высокі ўраджай.

Возьмем, напрыклад, радковую сявярку. Па даных даследчых станцый (даныя гэтыя пацвярджаюцца і масавай практыкай калгасаў) радковы пасеў дае павышэнне ўраджаю не менш чым на 10 проц. у параўнанні з ручным раскідным спосабам пасева. Апрача таго радковы спосаб пасеву збожжавых культур дае эканомію насеннага матэрыялу па 20 кгр. на кожны гектар.

Адсюль відаць, якое вялікае значэнне для павышэння ўраджайнасці мае правільнае і поўнае выкарыстанне радковых сявярак. Аднак. ва многіх калгасах радковыя сявяркі дагэтуль ігнаруюцца.

Па даных заключных справаздач калгасаў аб агратэхніцы веснавой і асенняй сяўбы 1934 года, радковая сявярка скарыстоўвалася летась у сярэднім не больш чым на 25 проц.

У часе асенняй сяўбы пасеяна радковымі сявяркамі азімага жыта і пшаніцы ўсяго каля 70 тыс. га, у той час як па колькасці меўшыхся ў калгасах і МТС радковых сявярак можна было пасеяць не менш 280 тысяч га.

Чырвонаслабодскі раён, напрыклад, які мае 55 конных і 25 трактарных сявярак, пасеяў у мінулым годзе радковым спосабам усяго 173 га, Нараўлянскі раён пры 63 конных радковых сявярках засеяў радковым спосабам усяго 58 га, Жыткавіцкі раён пры 51 коннай і 12 трактарных сявярках пасеяў усяго 284 га і т. д.

Асноўнай прычынай слабога выкарыстоўвання калгасамі радковых сявярак з'яўляецца адсутнасць дастаткова кваліфікаваных кадраў, добра ведаючых радковую сявярку, умеючых правільна яе ўстанавіць, праверыць на норму высеву, правільна кіраваць сявяркай у часе работы і выпраўляць на-хаду магчымыя няспраўнасці і непаладкі.

Другая прычына заключаецца ў тым, што значная частка конных сявярак патрабуе рамонту, на які калгасы, райзема́ддзел і МТС не звярачаюць належнай увагі.

І ў бягучым годзе рамонт радковых сявярак праходзіць нездавальняюча. Па даных Наркамзема на 1-га сакавіка адрамантавана па МТС 253 трактарныя сявяркі, або 62 проц. Па калгасам адрамантавана 2.535 сявярак--41 проц. Асобныя райземаддзелы, як хойніцкі, ельскі, бягомльскі, лагойскі, парыцкі, жыткавіцкі і іншыя, не маюць нават плана рамонту радковых сявярак па калгасах.

Падрыхтоўка кадраў, патрэбных для работы на радковых сявярках, таксама разгорнута слаба.

Сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі, які адкрывае велізарнейшыя перспектывы для далейшага росту калгасаў, прадугледжвае поўнае скарыстанне ўсіх сродкаў калгаснай вытворчасці, асабліва машын.

Зараз у калгасах БССР, у брыгадах ідзе напружаная работа па падрыхтоўцы да вясны. Заклік перадавога брыгадзіра Гарая аб заваяванні права на падпісанне рапарту тав. Сталіну сустракае гарачы водгук і падтрыманне сярод калгаснікаў. Поўнае скарыстанне машын і радковых сявярак у тым ліку павінна стаць адным з пунктаў спаборніцтва калгасных брыгад.

Своечасовае і добраякаснае заканчэнне рамонту радковых сявярак, правільная іх устаноўка, падбор і падрыхтоўка кадраў для работы на сявярках — баявая задача кожнай калгаснай брыгады. Ні адна радковая сявярка не павінна застацца нескарыстанай у часе веснавой сяўбы. Бярыце прыклад з калгаса «Чырвоная Сосніца», дзе радковая сявярка ўжо сабрана і змазана.

Д. ЛАДЫСЕЎ.

ПАДРЫХТАВАЦЬ ІНВЕНТАР ДА СЯЎБЫ

Брыгадзір **Тарас Гарай** вельмі правільна і своечасова падняў пытанне аб спаборніцтве брыгадзіраў на права подпісу рапарту таварышу **Сталіну.** На вопыце нашага калгаса «Чырвоная Сосніца», Сосніцкага сельсовета, Полацкага раёна, відаць, як ленінскае спаборніцтва выводзіць адстаючыя калгасы ў перадавыя. Не параўнаць цяпер наш калгас з мінулым, калі мы адставалі па ўсіх гаспадарча-палітычных кампаніях.

Увесь яравы клін у гэтым годзе будзем сеяць па зазябленым полі. Гэта адно дае нам магчымасць і абавязвае правесці сяўбу ў самыя сціслыя і раннія тэрміны. Насенне наша ў гэтым годзе не параўнаць з леташнім. Няма ні аднаго віду насення, якое-б дало ўсхожасць ніжэй 96 проц. І не гледзячы на гэта, мы ўсё-ж рашылі прачысціць насенне яшчэ раз, каб дабіцца стопроцантнай усхожасці.

Не дрэнна ў нас і з вывазкай гною, ні адзін гектар не будзе пасеян у гэтым годзе без угнаення.

Самае галоўнае — што людзі ў брыгадзе ўжо добра ведаюць, дзе і што яны будуць сеяць. Сеяць будзем радковай сяўбой. Наш машыніст Вятлушка Іван ўжо сабраў і змазаў сваю радковую сявярку і чакае выхаду ў поле.

Мы прыступілі ўжо і к рамонту ўборачнага інвентару, рыхтуем граблі, калёсы. Паставілі перад сабой задачу—да вясны прывесці ў гатоўнасць не толькі пасеўны інвентар, але і ўборачны.

У мінулым годзе мы атрымалі параўнальна не дрэнны ўраджай. Але хіба можна спыняцца на 12,7 цэнтнера жыта, 11 цэнтнерах ячменю і столькі-ж пшаніцы з гектара? Сталінскі статут патрабуе ад нас многа больш. Разгарнуўшы спаборніцтва брыгад, а ўнутры брыгад — індывідуальнае спабор-

ДЗЕСЯЦЬ ГОД БЕЛДЗЯРЖКІНО.
Кадр з фільма «Лясная быль».

КАМГАСАЎСКІ САМАДУР

(Пісьмо служачага).

Яшчэ ў мінулым годзе гомельскае аддзяленне сельснаба паслала мяне ў Камарынскі раён для ўмацавання работы. На працягу доўгага часу я з сям'ёй з 4 чалавек прымушан быў жыць у прахадным пакоі, размерам у 16 кв. метраў.

Домаўласнік Чарняўскі, па дагаворанасці са мной, даў мне лепшы пакой. Я яму заплаціў грошы наперад, перавёз рэчы і перасяліў сям'ю.

І вось раптам да мяне з'явіўся загадчык Камгаса тав. **Білан** і патрэбаваў, каб я аслабаніў кватэру. Я адмовіўся: «Не буду я з малымі дзецьмі жыць на вуліцы». Тады Білан запрасіў інспектара міліцыі Галавенчыка і выкінуў мяне з кватэры.

Памяшканне канторы сельгасснаба таксама занята Біланам пад кватэру сакратара райкома комсамола. Кантора не працуе. машыны на суму 7 тыс. руб. стаяць на складзе не выкупленымі.

Не раз я скардзіўся старшыні РВК і райпракурору, але яны бяздушна аднесліся да маіх заяў. Адзіная надзея на «Звязду».

М. КАЛАЦКІ.

АДКРЫЦЬ У МЕНСКУ РАБОЧУЮ МАСТАЦКУЮ СТУДЫЮ

(Пісьмо служачага).

Сярод нашых рабочых і служачых ёсць немала людзей, якія лю-

СЫН ПАПА КІРУЕ ШКОЛАЙ

(Пісьмо комсамольцаў).

Дырэктарам Гарэвінскай няпоўнай сярэдняй школы (Чырвонапольскі раён) працуе сын папа — Забалоцкі. Жыццём школы ён не

Усебеларускі паход за лён імя тав. Гікало

АРШАНШЧЫНА ВЫКЛІКАЕ НА СПАБОРНІЦТВА СЕННЕНСКІ РАЁН

тактыку большэвікоў і меншавікоў у рэвалюцыі, пра здрадніцкую ролю Троцкага і яго «тэорыі» перманентнай рэвалюцыі, яна адразу пачынае ставіць пытанні слухачам.

Паміж прапагандыстам і слухачом работніцай Барсуковай адбываецца такі дыялог:

— Таварыш Барсукова, калі быў III з'езд партыі?

— У 1905 годзе.

Мы не можам абвінавачваць партком завода імя Кірава ў адсутнасці кантролю за работай школ. Работнікі парткома правяраюць ход заняткаў даволі часта. Але моцна трэба памятаць, што «ніякі кантроль не дапаможа, калі не забяспечана галоўнае—добры ідэйна моцны склад лектароў, выкладчыкаў, кіраўнікоў».

Б. РОБЕРМАН.

СЛУХАЧЫ АДКАЗВАЮЦЬ БЕЗ ЗАТРЫМАК

На заводзе «Бальшэвік» у совпартшколе прапрацоўваюць другую частку па тэме «Партыя ў перыяд рэакцыі». Перад пачаткам разбора тэмы прапагандыст тав. Давідовіч паўтарае пройдзенае на апошніх занятках.

Слухачы адказваюць без затрымак. Адзін другога дапаўняюць і такім чынам высвятляюць пытанне аб меншавіках-ліквідатарах у перыяд рэакцыі, аб іх «тэорыі» легалізацыі партыі, аб «левых» мпартыністах, аб трацкістах і т. д.

Прапагандыст кожнае пытанне суміруе коратка на зразумелай мове і пры гэтым ён скарыстоўвае прыклады з карціны «Юнасць Максіма» аб рабоце нашай партыі на заводзе ў масах. Па ходу заняткаў відаць, што слухачы не дрэнна ведаюць прапрацаваную тэму.

Тав. Давідовіч шляхам гутаркі прадаўжае распрацоўваць другую частку гэтай тэмы, але ён ужо выклікае персанальна больш адстаючых, як Аронкера, Шэршына.

Як недахоп у рабоце школы мала чытаюць мастацкай літаратуры.

ГРЫНШПАН.

Бюро Аршанскага райкома партыі і прэзідыум РВК пастанавілі ўключыцца ва ўсебеларускі паход за лён імя тав. Гікало, абвешчаны III усебеларускім з'ездам рабсельнораў.

РК КП(б)Б і РВК ставяць перад усёй партарганізацыяй раёна, сельсоветамі і калгасамі канкрэтную задачу: дабіцца ў 1935 годзе ўраджаю ільну не менш 4 цнт. з гектара і па якасці валакна не ніжэй 11 нумара.

Неабходна дабіцца, каб кожны калгас, брыгада, кожны калгаснік і калгасніца ўключыліся ў гэты паход. Разгортваючы соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы, праполкі, уборкі, перапрацоўкі ільну — даб'емся, каб аршанскі лён быў лепшым у Совецкай Беларусі.

На соцыялістычнае спаборніцтва за першынства ў паходзе за лён імя тав. Гікало Аршаншчына выклікае Сенненскі раён. Арбітрам выбіраем рэдакцыю газеты «Звязда».

Сакратар РК КП(б)Б СОСКІН.
Старшыня РВК МІЦЬКОЎ.

...ніцтва, мы даб'емся значна лепшых рэзультатаў, чым летась.

Таму мы ў адказ на пісьмо тав. Гарая ўключаемся ў соцыялістычнае спаборніцтва на права подпісу рапарту таварышу Сталіну. У мінулым годзе мы вышлі на пятае месца сярод калгасаў Полацкай МТС. У гэтым годзе будзем працаваць так, каб заваяваць першае месца. Сталінскі статут дае для гэтага ўсе ўмовы.

Старшыня калгаса «Чырвоная Сосніца», член ЦВК БССР САБАЛЕНКА ЕЛЕНА.
Брыгадзір ГАРБАЦЕНЬ ВАСІЛЬ.

...бяць мастацтва, людзей з пэўнымі мастацкімі здольнасцямі.

Калі заходзіш у праўленне саюза мастакоў, то там заўсёды адказваюць: «Верна, у вас ёсць здольнасці, але ў вас няма школы».

Не гледзячы на мой узрост і 25-ці-гадовы вытворчы стаж, я ахвотна заняўся-б мастацтвам, мяне цягне да гэтага, але дзе вучыцца. Некальki раз я звяртаўся за дапамогай у саюз мастакоў, аднак мне насустрач не пашлі.

Трэба арганізаваць у Менску рабочую мастацкую студыю.

Г. ВАЛЬФСОН.

...цікавіцца, пастаянна поміцца на занятки і ўвесь час п'янствуе.

У класах брудна, холадна, дзеці сядзяць у паліто. Няма гатаванай вады, вучні п'юць сырую ваду. Адсутнасць выхаваўчай работы прыводзіць да хуліганства, праяў антысемітызма. Забалоцкі на гэта не звяртае ўвагі.

На выдаткі на вячэрняй асвеце было адпушчана 800 руб., Забалоцкі прысвоіў гэтыя грошы. Забраў ён таксама 450 руб., атрыманыя за прададзены школьны будынак.

Р. ХАДАСЕВІЧ, С. ТЕРАХАЎ, З. ПАКЛАД, П. ВАЛЬКОЎСКІ.

ПЛАНАВАННЕ КАЛГАСНАГА ЦЭНТРА

ВІЦЕБСК. Праўленне калгаса «Чырвоная армія» на падставе новага статута сельгасарцелі прыступіла да планавання калгаснага цэнтра. Праект планавання ўключае 230 гаспадарак. У гэтым годзе мяркуюць перасяліць у цэнтр 10 гаспадарак.

НАЧНЫ ПРАФІЛАКТОРЫЙ ДЛЯ ЛЕСАРУБАЎ І ВОЗЧЫКАЎ

БАБРУЙСК, 10 сакавіка. На буйнейшым лесаўчастку бабруйскага леспрамгаса ў Брожы заканчваецца будаўніцтва начнога прафілакторыя. Арганізуе прафілакторый беларускі камітэт саюза рабочых лесу і сплаву.

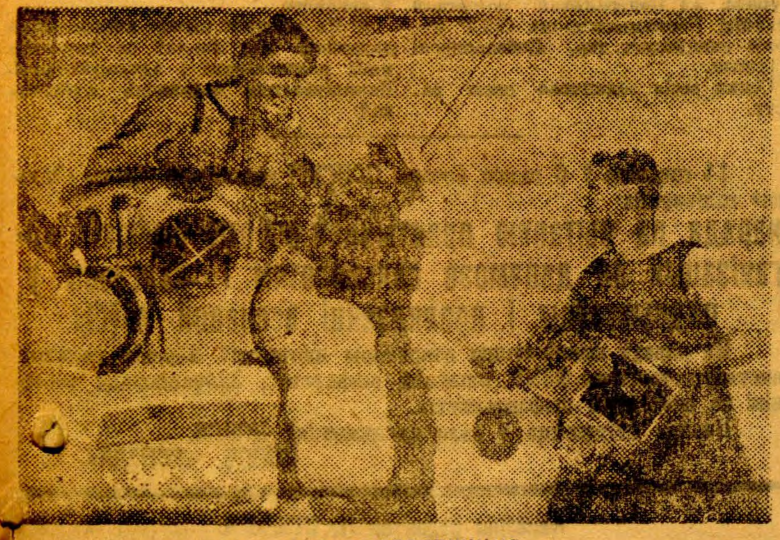

ДЗЕСЯЦЬ ГОД БЕЛДЗЯРЖКІНО.
Рабочы момант здымку фільма «Шлях карабля».

ДЭКАДНІК ПРАВЕРКІ ЦЯГАВАЙ СІЛЫ

РАЗАМ З КАНЕМ РЫХТАВАЦЬ ДА ВЯСНЫ РАБОЧАГА ВАЛА

АБ ВАЛАХ

Палескія раёны БССР, багатыя сенажацямі, маюць спрыяючыя ўмовы для гадоўлі валоў.

З даўняга часу ў Палессі валы скарыстоўваліся як цягавая сіла на розных работах. У Мазырскім, Ельскім і Лельчыцкім раёнах налічвалася па 3.000 і больш валоў. Аднак, за перыяд з 1929 па 1931 гады, пад уплывам кулацкай агітацыі, многія гаспадаркі сваіх валоў парэзалі. Вырошчванне маладых бычкоў на цягло спынілася. У выніку — пагалоўе валоў рэзка скарацілася. І толькі за апошні год-два яно пачало павялічвацца.

Напрыклад, у калгасах Мазыршчыны на 1 ліпеня 1933 года было 257 рабочых валоў, на 1 студзеня 1934 года — 381, а на 1 студзеня 1935 года ўжо налічвалася 573 рабочых валоў. Трэба падкрэсліць, што павелічэнне рабочых валоў ішло галоўным чынам за кошт гаспадарак аднаасобнікаў, уступіўшых у калгасы за апошні час. Праўда, частка калгасаў сапраўды ўзялася за вырошчванне валоў. Даволі адзначыць, што зараз у калгасах Мазыршчыны налічваецца звыш 1.000 бычкоў ва ўзросце ад 1 да 2 год, якія пакінуты на цягло.

Некаторыя калгасы, як — «Чырвоны араты», «Звязда» Беразоўскага сельсовета, «Шлях Сталіна» Капліцкага сельсовета, «Чырвоны Кастрычнік» Слабодскага сельсовета і інш., ужо зараз маюць па 6-7 рабочых валоў уласнай гадоўлі. Калгас «Першамайск», Юравіцкага сельсовета, выгадаваў 16 пар валоў.

Аднак, у раёне яшчэ многа калгасаў, якія не толькі не выгадавалі ні адной пары рабочых валоў, але і не маюць маладых бычкоў, каб хаця-б праз год-два мець некалькі пар валоў. Да такіх калгасаў адносяцца «Чырвоная ніва», Дудзіцкага сельсовета, «Рухавік рэволюцыі», Хаміцкага сельсовета, «XX МЮД» і т. д. Характэрна, што амаль ва ўсіх гэтых калгасах наяўная конская цягавая сіла не забяспечвае запатрабаванняў гаспадаркі.

Значэнне валоў, як цягавай сілы, недаацэньвалася не толькі ў калгасах, але і ў зямельных органах. Мазырскі райзямаддзел і яго жывёлагадоўчы сектар да гэтага года зусім не цікавіліся ці гадуе той або іншы калгас бычкоў на цягло ці не. Перад калгасамі стаіцца агульная задача — пашыраць пагалоўе буйнай рагатай жывёлы.

Толькі нядаўна, калі райзямаддзел даводзіў планы развіцця жывёлагадоўлі да калгасаў, ён вызначыў і заданні па гадоўлі маладых бычкоў на цягло.

Вось і зараз пры праверцы гатоўнасці цягавай сілы да вясны, пра валоў зусім не ўспамінаюць.

Зямельныя органы і калгасы Палесся павінны памятаць, што рабочы вол, ва ўмовах іх раёнаў мае вялікае значэнне, як цягавая сіла. Кожны калгас з гэтага года павінен гадаваць маладых бычкоў на цягло.

Разам з канём трэба рыхтаваць да сяўбы і рабочага вала.

ФРАЛОЎ.

ЧАМУ У ВАС КОНІ СЫТЫЯ?

ДАМАНАВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). Мы ўвайшлі ў светлую прасторную і цёплую канюшню калгаса імя 1-га Мая, Зеляноцкага сельсовета, новаарганізаванага Даманавіцкага раёна. Дзяжурны конюх, 50-гадовы старык Чайкоўскі, падобна кіраўніку экскурсіі, спыняўся амаль каля кожнага станка і даваў характарыстыкі коням.

— Вось на гэтага бурага, — паказаў ён на невялікага па росту, але даволі аб'ёмістага і сытага каня,—хоць 50 пудоў кладзі, усёроўна павязе. Недарма мы празвалі яго «Бранявіком». Вельмі моцны конь. А вось гэту пегую кабыліцу мы празвалі «Лятучкай», таму, што яна не бяжыць, а прама лётае. Добрая кабыліца. Высокі худапічавы і сутулаваты «Коршун» быў ахарактарызован як добры конь у мінулым, зараз ён мае 30 год ад роду і аслабеў. Старшы конюх ведае кожнага каня і па яго сіле вызначае і работу.

«Экскурсія» на канюшні была закончана гутаркай аб кармленні коней.

— Не падумайце толькі, што мы сваіх коней кормім аўсом — сказаў конюх Чайкоўскі. — Яны яго даўным даўно і ў вочы не бачылі. Летась авёс у нас не ўрадзіў і таму мы ледзь крыху к вясне пакінулі для коней.

— А чаму-ж яны ў вас такія сытыя?

— Таму што коні любяць не толькі авёс, але і бульбу. І Чайкоўскі расказаў, як яны ўжо на працягу 3-х месяцаў кормяць сваіх коней мешанкай. Робіцца яна так: парыцца бульба, потым трэцца і перамешваецца з субарам. Атрымліваемае цеста ў сваю чаргу перамешваецца з каласавінай (ацюр'ем) і даецца коням раніцой і вечарам. Апрача таго кожны конь атрымлівае па 12 кілограм сена.

Догляд коней даручан адданым праверкаым людзям. Вось чаму ў калгасе імя 1-га Мая коні добрай упітанасці.

Зусім іншае становішча цягавай сілы ў суседнім калгасе «Совецкая Беларусь». Там усе 36 рабочых коней да таго змораны, што ледзь сані цягнуць. Характэрна, што асноўную прычыну такога становішча цягавай сілы старшыня калгаса Зайцаў бачыць у адсутнасці ў калгасе кармавога фонду аўса.

Сапраўдную прычыну трэба шукаць не ў адсутнасці аўса, а ў адсутнасці гаспадарчага вока на канюшні, у агіднейшай абязлічцы як у доглядзе, так і пры рабоце на конях.

Тут таксама коням даюць мешанку, але якую? Пал'юць каласавіну халоднай вадой, пасыплюць крыху мукой і «мешанка» гатова. Зразумела, што такое «прыгатаванне» мешанкі не можа не адбіцца на ўпітанасці коней.

Старшы конюх Болас кі і ўсе астатнія конюхі адносяцца да догляду коней нядбайна, па-казённаму; коні не замацаваны за паасобнымі конюхамі, а старшыня калгаса наогул мала цікавіцца становішчам цягавай сілы.

Ці ведае аб такім становішчы цягавай сілы ў калгасе «Совецкая Беларусь» Зеляноцкі сельсовет? Ведае, але мер не прымае. Некалькі раз Зайцава выклікалі на прэзідыум для даклада, але ён не з'яўляўся. На гэтым справа скончылася. Наогул сельсовет не займаецца пытаннямі падрыхтоўкі да сяўбы. Масавая работа вакол падрыхтоўкі да сяўбы не разгорнута. Паляводча-зямельная секцыя сельсовета ні разу не збіралася. Яна нават не ведае, што ёй трэба рабіць.

Р. Ф.

ДЗЕСЯЦІГОДДЗЕ КАЛГАСА „ЧЫРВОНЫ АРАТЫ“

МАЗЫР, 10 сакавіка. (Кар. «Звязды»). У Міжнародны комуністычны жаночы дзень калгаснікі перадавога ў раёне інтэрнацыянальнага калгаса «Чырвоны араты» святкавалі свой дзесяцігадовы юбілей.

За гады існавання калгас вырас і ўмацаваўся, дабіўся высокіх ураджаяў. Жывёлагадоўчая ферма калгаса зараз налічвае 156 галоў племяннои буйнай рагатай жывёлы і маладняка. За апошнія гады пабудаваны 4 жыллёвыя дамы, кароўнік, гумно, клуб, у кожную хату калгасніка праведзена радыёкропка.

Парафіраванне пагаднення аб КУЧ

ТОКІО, 11 сакавіка. (БЕЛТА). Сёння ў афіцыяльнай рэзідэнцыі міністра замежных спраў Хірота адбылося парафіраванне пагаднення аб КУЧ і дакументаў, якія адносяцца да гэтага пагаднення, у ліку якіх знаходзяцца ноты аб гарантыі японскім урадам манчжурскіх плацяжоў, якімі абмяняюцца СССР і Японія, — і совецка-манчжурскі пратакол аб устанаўленні цэн на тавары, пастаўляемыя ў лік уплаты за КУЧ.

Пагадненне аб КУЧ і дакументы парафіраваны паўпрэдам СССР у Японіі тав. **Юрэневым**, міністрам замежных спраў **Хірота** і главой дэлегацыі Манчжоу-Го **Тін Шыюанем**.

Перад парафіраваннем пагаднення адбылося трохгадзіннае пасяджэнне рэдакцыйнай калегіі, якая зрабіла зверку дакументаў. Пасля парафіравання пагаднення адбыўся абмен думкамі з удзелам тав. Юрэнева, міністра замежных спраў Хірота, тт. Казлоўскага і Кузнецова і прадстаўнікоў японаманчжурскага боку Того і Нісі.

У часе абмена думкамі ўстаноўлена, што фармальнае падпісанне пагаднення аб КУЧ адбудзецца 22 і ва ўсякім выпадку не пазней 23 сакавіка.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ТАСС

Згодна атрыманых ТАСС'ам у паінфармаваных колах вестак, парафіраваныя 11-га сакавіка г. г. дакументы, якія адносяцца да продажы КУЧ, складаюцца з:

1) асноўнага пагаднення паміж СССР і Манчжоу-Го;

2) трохбаковага пратакола паміж СССР, Японіяй і Манчжоу-Го;

3) рада нот, падлягаючых абмену паміж СССР і Японіяй у сувязі з продажай КУЧ.

Пагадненне паміж СССР і Манчжоу-Го змяшчае наступныя асноўныя палажэнні:

Ва ўступнай частцы пагаднення адзначаецца, што пагадненне аб продажы КУЧ заключаецца ў мэтах умацавання міру на Далёкім Усходзе.

У сілу пагаднення СССР уступае ўсе належачыя яму правы на КУЧ ураду Манчжоу-Го за 140 млн. японскіх іен (не лічачы плацяжоў, належачых звальняючымся ад службы совецкім служачым і рабочым што, прыкладна складае 30 млн. іен).

Адна трэць названай сумы, а іменна 46.700 тыс. іен падлягае ўплаце грашыма. Пры гэтым 23.300 тыс. іен уплачваюцца неадкладна наяўнымі пры падпісанні пагаднення, а другая палова грашовай часткі выкупной сумы выплачваецца казначэйскімі абавязацельствамі Манчжоу-Го, якія падлягаюць пагашэнню роўнымі долямі на працягу 3-х год у чатыры тэрміны з налічэннем 3-х працэнтаў гадавых. Пагадненне прадугледжвае так званую залатую агаворку, г. зн. у выпадку далейшага падзення іены атрымліваемыя СССР плацяжы павінны быць адпаведна павялічаны.

Астатнія дзве трэці выкупной сумы — 93.300 тысяч іен падлягаюць уплаце ў форме паставак тавараў японскімі і манчжурскімі фірмамі па заказах гандлёвага прадстаўніцтва СССР у Японіі на працягу 3-х год. Гэтыя таварныя пастаўкі аплачваюцца пасольствам Манчжоу-Го ў Японіі праз японскі прамысловы банк.

Дарога пераходзіць ва ўладанне і кіраванне Манчжоу-Го неадкладна пасля падпісання пагаднення. Пагадненне ўстанаўляе, парадак пераходу актываў і пасіваў дарогі да новага ўласніка.

Спецыяльны раздзел пагаднення прысвечан забеспячэнню інтарэсаў совецкіх служачых і рабочых КУЧ. У пагадненні прадугледжана, што ўсе совецкія рабочыя і служачыя КУЧ, у выпадку іх звальнення новай манчжурскай адміністрацыяй са службы на дарозе, атрымліваюць поўны разлік на падставе існуючых на КУЧ правіл. Ім выплачваюцца выходныя дапамогі, забяспечваюцца пенсіі і т. д. У выпадку намеру новых уласнікаў дарогі звольніць таго, або іншага совецкага служачага, апошні павінен быць папярэджан аб звальненні за 3 месяцы. Прычым совецкія грамадзяне маюць яшчэ два льготных месяцы для ліквідацыі сваіх спраў. Совецкім грамадзянам — служачым КУЧ — забяспечваецца магчымасць бесперашкоднага звароту на радзіму і вывазу ўсёй належачай ім маемасці.

У бясплатным і ў бестэрміновым карыстанні генеральнага консульства СССР у Харбіне астаецца зямельны ўчастак і будынкі, займаемыя консульствам, а таксама зямельны ўчастак і памяшканні, займаемыя супрацоўнікамі консульства і належыўшыя да КУЧ. Апрача таго, на правах бестэрміновай і бясплатнай арэнды для карыстання калоніі совецкіх грамадзян перадаюцца зямельныя ўчасткі і будынкі пад школу і бальніцу. З кніжных фондаў КУЧ для калоніі выдзяляецца бібліятэка.

Пагадненнем прадугледжана ўзаемнае пагашэнне прэтэнзій па чыгуначнай маемасці паміж КУЧ і совецкімі чыгункамі. Маемасць Забайкальскай і Усурыйскай чыгунак (рэйкавы пуць, дэпо, вагоны і т. д.), якая знаходзіцца ў Манчжурыі на прыгранічных станцыях КУЧ, астаецца ва ўласнасці гэтых дарог.

Пагадненнем прадугледжваецца заключэнне спецыяльнага пагаднення, маючага на ўвазе урэгуляванне паміж совецкімі і манчжурскімі чыгункамі пытанняў прамых, беспересадачных і беспераґрузачных зносін.

Другі дакумент — пратакол паміж СССР, Японіяй і Манчжоу-Го —змяшчае пастановы, накіраваныя к забеспячэнню нармальных умоў для размяшчэння гандлёвым прадстаўніцтвам заказаў сярод японскіх і манчжурскіх фірм. У першую чаргу ўстаноўлена, што гэтыя пастаўкі павінны рабіцца па нармальных цэнах, у аснову якіх для біржавых тавараў павінны быць пакладзены біржавыя катыроўкі, для тавараў, экспартуемых з Японіі і Манчжоу-Го — экспартныя цэны, а для неэкспартуемых тавараў — оптавыя цэны, існуючыя на рынках Японіі і Манчжоу-Го. Для вырашэння магчымых разгалоссяў паміж гандлёвым прадстаўніцтвам і фірмамі ў адносінах цэн пастаўляемых тавараў, умоў аплаты і выдачы тавараў, а таксама ў адносінах выканання паставак ствараецца спецыяльная парытэтная ўзгаднняльная камісія ў складзе двух прадстаўнікоў ад СССР, аднаго ад Японіі і аднаго ад Манчжоу-Го, якая павінна разглядзець кожную спрэчку ў 6-тыднёвы тэрмін. У выпадку недасягнення пагаднення ва ўзгаднняльнай камісіі, спрэчкі перадаюцца на разгляд у дыпламатычным парадку.

Спецыяльнай нотай, якая мае быць уручана паўпрэдству СССР пры падпісанні дагавора, японскі ўрад прымае на сябе гарантыю ўсіх грашовых і таварных плацяжоў, якія прылічваюцца Совецкаму Саюзу ў сувязі з уступкай праў на КУЧ. У другой ноце японскі ўрад забяспечвае трансфер усіх прылічаючыхся СССР плацяжоў.

Пагадненне павінна ўступіць у сілу неадкладна пасля падпісання.

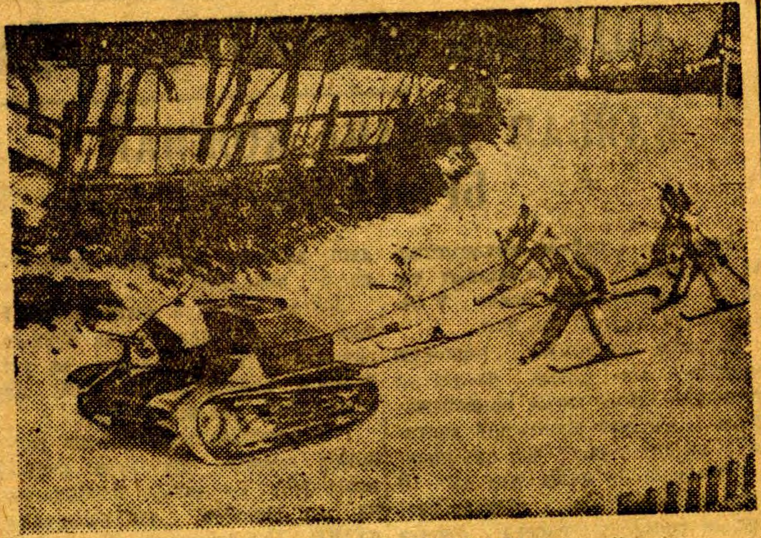

ЗІМНІЯ МАНЕЎРЫ ПОЛЬСКАЙ АРМІІ

У польскіх Карпатах адбываліся манеўры польскай арміі, на якіх салдаты былі апрануты ў мэтах маскіроўкі ў белыя камбінезоны. На здымку: лыжнікі ў маскіровачных камбінезонах на буксіры танкеткі.

ДА ПАЕЗДКІ БРЫТАНСКАГА МІНІСТРА Ў МАСКВУ

Адказ тав. М. М. ЛІТВІНАВА на пытанне карэспандэнта агенцтва Гавас

Маскоўскі карэспандэнт агенцтва Гавас п. Р. Жыль звярнуўся да народнага камісара па замежных справах тав. **М. М. Літвінава** з запытаннем, ці верны весткі аб тым, што совецкі ўрад запрасіў лорда—хавацеля пячаткі **А. Ідэна** прыехаць у Маскву і, калі гэтыя весткі адпавядаюць сапраўднасці, то калі мяркуецца гэты візіт.

Тав. М. М. Літвінаў адказаў карэспандэнту Гаваса наступнае:

«Як толькі совецкі ўрад быў афіцыяльна паінфармаван аб меркаваннях брытанскага ўрада адносна паездкі ў Маскву п. Ідэна, совецкі ўрад праз свайго паўпрэда ў Лондане паведаміў брытанскаму міністэрству замежных спраў, што ён будзе рад вітаць п. Ідэна ў Маскве і запрашае яго прыехаць у нашу сталіцу. Што датычыць даты візіта п. Ідэна, то яна яшчэ не ўстаноўлена».

ПАЛЁТ тав. ВАДАП'ЯНАВА

ХАБАРАЎСК, 11 сакавіка. (БЕЛТА). Сёння ў 3 гадзіны 15 мін. па маскоўскаму часу з Хабараўска вылецелі герой Совецкага Саюза тав. ВАДАП'ЯНАЎ і пілот-чырвонасцяжац тав. ЛІНДЭЛЬ, якія робяць пералёт Масква—мыс Шмідта. Першая пасадка будзе зроблена ў Нікалаеўску-на Амуры. Да Нікалаеўска самалёты Вадап'янава і Ліндэля суправаджае самалёт лепшага лётчыка Далёка-Ўсходняга края тав. Мазурука.

У Хабараўску самалёт Вадап'янава змяніў лыжы і магнето. Па...

АБ ДАТЭРМІНОВЫМ ВЫКАНАННІ ЧАШНІЦКІМ РАЁНАМ ПЛАНА МАБІЛІЗАЦЫІ СРОДКАЎ ПЕРШАГА КВАРТАЛА 1935 ГОДА

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

Улічваючы, сістэматычнае выкананне з квартала ў квартал Чашніцкім раёнам плана мабілізацыі сродкаў насельніцтва і датэрміновае выкананне плана сельскага культабору да 6 сакавіка і ўсяго плана мабілізацыі сродкаў 1-га квартала 1935 года да 8-га сакавіка, Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

Уключыць дадаткова ў бюджэт Чашніцкага раёна 25.000 рублёў...

АСУШАНЫЯ ЗЕМЛІ ДАЮЦЬ ВЫСОКІЯ ЎРАДЖАІ

КАЎЧУКАНОС КОК-САГІЗ НА ПАЛЯХ БССР

Ці можна вырошчваць каўчук на асушаным балоце? Менская балотная станцыя ўпершыню ў Саюзе даказала, што можна. Каўчуканос кок-сагіз на палях БССР даў ураджай у 150 кгр. з аднаго гектара пры ўтрыманні 12 проц. каўчуку.

Калчаданны агарак і ніэкапроцантныя медныя руды — адыходы прамысловасці. Яны аказаліся вельмі добрым угнаеннем для прасоўвання пшаніцы на палі асушаных балот. Пад уплывам агарка ўраджай ячменю і пшаніцы ўзрастае ў два-тры разы.

Харчовая прамысловасць адчувае патрэбу ў пашырэнні сваёй сыравіннай базы. На дапамогу прышлі вопытныя балотныя станцыі. Яны дабіліся атрымання на забалочаных землях высокіх ураджаяў маслічных культур—кользы (яравы рапс) 20—21 цэнтнер і белай гарчыцы — 16-18 цэнтнераў з аднаго гектара.

Не меншую цікавасць прадстаўляе пытанне аб лугавых і пасьбішчных травасумесях. Устаноўлены травасумесі, якія адзначаюцца высокай прадукцыйнасцю. Ураджай даходзіць да 100 цэнтнераў з аднаго гектара.

У далёкіх барабінскіх стэпах Заходняй Сібіры, на канале Волга—Масква, на балотах Харкаўскай вобласці і БССР працавалі на працягу мінулага года навуковыя экспедыцыі інстытута. Яны даследвалі велізар...

Лепшая ўдарніца хімлабараторыі Ўсесаюзнага балотнага інстытута тав. ВОЗАБ В. В. за вызначэннем фосфара ў тарфяных глебах.

...ныя балотныя масівы, якія будуць асвоены.

Дзесяткі калгасаў, саўгасаў жывёлагадоўчага, лугавога і канаплявод...

НОВЫ УСЕБЕЛАРУСКІ РЭКОРД ПА КАНЬКАХ

10-га сакавіка закончыліся першыя ўсебеларускія спаборніцтвыканькабежных каманд промкааперацыі. У спаборніцтвах прынялі ўдзел 82 лепшых канькабежцы Менска, Віцебска, Гомеля і Бабруйска.

Першынства заваявала каманда Менска. На другое месца вышла каманда Гомеля.

На спаборніцтвах устаноўлен новы ўсебеларускі рэкорд. Тав. Магідэў (Менск) прайшоў дыстанцыю ў 5.000 метраў за 9 мін. 56,4 сек.

(БЕЛТА).

РАЁННЫ З'ЕЗД КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ ЛЁЗНЕНШЧЫНЫ

ЛЁЗНА, 11 сакавіка. (Карэспанд. «Звязды»).

Сёння ў памяшканні новага гукавога кіно-тэатра адкрыўся раённы з'езд калгаснікаў-ударнікаў.

Пад бурныя апладысменты дэлегатаў з'езда выбіраецца ганаровы прэзідыум у складзе палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з тав. Сталіным, а таксама тт. Гікало, Геладзе, Чарвякоў.

У першы дзень работы з'езда дэлегаты заслухалі даклад сакратара райкома партыі тав. Дзяніскевіча аб новым прыкладным статуце сельскагаспадарчай арцелі і павышэнні ўраджайнасці, а таксама выступленне дэлегата 2-га ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў тав. Селязнёвай. На парадку дня работы з'езда—паход імя т. Гікало за лён і спаборніцтва брыгад на права рапарту тав. Сталіну аб паспяховым правядзенні веснавой сяўбы і завяршэнні сельскагаспадарчых работ, а таксама заключэнне соцдагавора з Рудняншчым раёнам (Заходняя вобласць) на лепшае правядзенне сяўбы.

На з'ездзе прысутнічаюць 275 дэлегатаў і вялікая колькасць гасцей.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

НАРАДА СЕКЦЫЙ І ДЭПУТАЦКІХ ГРУП МЕНСКАГА СОВЕТА

9 сакавіка ў Менскім гарадскім совеце адбылася нарада дэпутацкіх груп і членаў секцый совета па пытанню рэалізацыі рашэнняў XI усебеларускага з'езда советаў.

Старшыня горсовета тав. Жуковіч адзначыў у сваім дакладзе недахопы ў рабоце секцый, недастатковую аператыўнасць работы дэпутацкіх груп на прадпрыемствах, указаў на адсутнасць планаў работы.

У спрэчках старшыні бюро секцый і кіраўнікі дэпутацкіх груп расказалі аб сваёй рабоце. Аб цікавым вопыце работы фінансавай секцыі гаварыў тав. Кейлін. З членамі секцыі праводзяцца заняткі, на якіх яны знаёмяцца з пытаннямі, што такое план, з чаго ён складаецца; атрымліваюць ад спецыялістаў інструктаж, як праводзіць на прадпрыемствах праверку і т.д.

Паўстанне ў Грэцыі

РЭВОЛЮЦЫЙНАЕ

КОМУНІСТЫЧНЫЯ ВЫСТУПЛЕННІ У АФІНАХ І ПІРЭІ

ВЕНА, 11 сакавіка. (БЕЛТА). Аўстрыйскія і югаслаўскія газеты паведамляюць, што ў раёне гарадоў, займаемых грэчаскімі ўрадавымі войскамі, а таксама паўстанцамі венізелістамі, адбываліся выступленні рабочых пад кіраўніцтвам комуністаў. 9-га сакавіка ў Пірэі адбылася буйная антыўрадавая рабочая дэманстрацыя. Войскі адкрылі агонь па дэманстрантах. У той-жа дзень у Афінах было арыштавана 600 чалавек.

Згодна паведамленняў паліцыі, гэтыя арышты былі праведзены ў сувязі з раскрыццём «комуністычнай змовы і падрыхтоўкай паўстання супроць урада».

Югаслаўская газета «Време» паведамляе, што ў Кавале па прыгавару ваеннага суда венізелістаў расстраляна 100 комуністаў, прымаўшых удзел у захваце ўлады ў гэтым горадзе рабочымі. Там-жа праведзены шматлікія арышты комуністычных рабочых.

Салонікскі карэспандэнт югаслаўскай «Палітыка» перадае, што камандаванне ўрадавых войск, а таксама кіраўнікі паўстаўшых, апасаючыся комуністычных выступленняў, робяць строгі адбор дабравольцаў.

**

ПАРЫЖ, 11 сакавіка (БЕЛТА). Агенцтва Гавас перадае, што, згодна паведамлення генштаба з Афін, адначасова з сухапутнай атакай урадавы флот Грэцыі бамбардыраваў раніцою каля Кавалы крэйсер «Эллі», які знаходзіцца ў руках паўстанцаў, і нанёс яму сур'ёзныя пашкоджанні. Крэйсер, пакінуты афіцэрамі, здаўся.

Адначасова два ўрадавыя самалёты бамбардыравалі ўчора розныя пункты ў Кандыі і Канеі (на востраве Крыце). Флот, які знаходзіцца ў руках паўстанцаў, аказаў супраціўленне. Адзін урадавы самалёт вымушан быў знізіцца каля Канеі.

ПАЎСТАННЕ НА КУБЕ

Н'Ю-ЁРК, 10 сакавіка. (БЕЛТА) Як паведамляюць з Гаванны, там сёння ноччу адбываліся баі паміж войскамі і бастуючымі. Бастуючыя перарэзалі электраправады і патрулі ў цэнтры галоўнейшыя раёны горада, пасля чаго прабавалі захваціць будынак паліцэйскага ўпраўлення, але былі рассеяны войскамі, якія адкрылі кулямётны агонь. Два бастуючыя забіты, 6 паранена. Арыштавана больш 100 стачачнікаў. Зараз бастуе ўжо каля 400 тысяч студэнтаў, настаўнікаў, дзяржаўных служачых, трамвайшчыкаў, шофераў, друкароў і іншых работнікаў. Турмы перапоўнены палітычнымі.

…года на ўчастку Хебараўск — Ніколаеўск ясная.

Міжнародны шахматны турнір

ВЫНІКІ 17-га ТУРА

Учора разыгрываўся 17 тур. **Кан** выйграў у **Рагозіна, Алаторцэў** — у **Чэхавера, Рабіновіч** — у **Левенфіша** і **Капабланка** — у **Веры Менчык.**

Пірц закончыў унічыю са **Штольбергам, Ласкер** — з **Лісіцыным, Багатырчук** — з **Гоглідзе** і **Ліліенталь** — з **Батвінікам.**

Не закончаны партыі **Флор** — **Румін, Шпільман** — **Раманоўскі.** Шансы на нічыю ў **Руміна** і **Раманоўскага.**

Пасля 17-га тура маюць: **Батвінік — 12, Флор — 11,5** і 1 адкладзеная, **Ласкер — 11,** Капабланка — **10,5,** Левенфіш — **10.**

Сёння граюць **Батвінік** і **Флор.**

Закрыўся VI пленум ЦСПСБ

Учора пленум заслухаў даклады тт. Балціна (НК мясцовай прамысловасці), Баскіна (Белкаапсаюз), Трэцюхіна (упоўнаважаны Наркомлеса) і судаклады ЦП саюзаў швэйнай і трыкатажнай прамысловасці аб становішчы падрыхтоўкі да веснавой сяўбы ў прыгарадных гаспадарках ЗРК і ОРС'аў.

Выступіўшыя ў спрэчках указалі на слабасць кіраўніцтва гаспадарчых і профсаюзных арганізацый, а таксама наркаматаў падрыхтоўкай да веснавой сяўбы ў прыгарадных гаспадарках ЗРК і ОРС'аў.

На радзе канкрэтных прыкладаў тт. Драгелеў, Ясько, Жылевіч і інш. ускрылі факты абязлічкі, безадказнасці ў кіраўніцтве і нячоткасці ў планаванні гэтым участкам работы.

Некаторыя кіраўнікі прадпрыемстваў, фабзаўкомаў і дырэктары прыйшлі к вываду, што ў сувязі з адменай картачнай сістэмы на хлеб і некаторыя іншыя прадукты барацьба за ўласную харчовую базу рабочага снабжэння перастае быць актуальнай. З гэтай апартуністычнай установкай трэба канчаткова пакончыць.

**

Увечары пасля прамовы т. Кавальчука і прыняцця рэзалюцый пленум закончыў сваю работу.

…чашніцкага раёна 25.000 … спецыяльна на пабудову жылога дома.

Старшыня Савета Народных Камісараў БССР

М. ГАЛАДЗЕД.

Кіраўнік спраў Савета Народных Камісараў БССР

І. ЛУК'ЯНЧЫК.

10 сакавіка 1935 г.
г. Менск.
№ 327.

АБ ЗМЕНЕ ПУНКТА „в-1" АРТ. 178, УВАГІ ДА АРТ. 204 І АРТ. 241 КРЫМІНАЛЬНАГА КОДЭКСА БССР.

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА І САВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

Цэнтральны выканаўчы камітэт і Савет народных камісараў БССР **пастанаўляюць:**

1. Пункт «в» арт. 178 Крымінальнага кодэкса БССР запісаць у наступнай рэдакцыі:

«в) Парушэнне правіл статутаў вартавой службы ў часе вартавання складаў зброі, агнястрэльных прыпасаў і выбуховых матэрый, а таксама ў часе іншага вартавання, якое мае асабліва важнае дзяржаўнае ці вайсковае значэнне, выклікае пазбаўленне волі да трох гадоў».

2. Ва ўвазе да арт. 204 і ў арт. 241[1] Крымінальнага кодэкса словы: «перавышаць 20 проц. заработнай платы» замяніць словамі: «перавышаць 25 проц. заработнай платы». Ва ўвазе да арт. 204 словы «а таксама, калі асоба, што зрабіла прысваенне або растрату, звальняецца ў дысцыплінарным парадку з пасады» і ў арт. 241[1] словы «а таксама, калі асоба, што ўчыніла крадзеж, звальняецца дысцыплінарным парадкам з пасады»—**скасаваць.**

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР

А. ЧАРВЯКОЎ.

Нам. старшыні Савета Народных Камісараў БССР

А. СААКЯН.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР

М. ЛЯЎКОЎ.

7 сакавіка 1935 г.
г. Менск.

ПЕРАДАВІКІ ЛЕСАВЫВАЗАК

Расонскі лесгаспгас праграму нарыхтовак і вывазак лесу 1-га квартала выканаў на 100 проц.

**

Любаньскі раён квартальны план нарыхтовак будматэрыялаў выканаў на 116 проц. і дроў — на 112, а па вывазцы адпаведна 101,4 і 105 проц.

**

Квартальны план лесанарыхтовак і вывазак па **Талачынскаму** лесгаспгасу выкананы датэрмінова на 100,6 проц.

…чага напрамку стварэння на … дзікіх і непраходных балотах Беларусі. Багацейшы ўраджай штогодна даюць гэтыя асвоеныя балоты.

З кожным годам інстытут пашырае сваю работу, вышукваючы новыя шляхі для скарыстання балот у сельскагаспадарчай вытворчасці і атрымання на іх небывалых ураджаяў. Увесь накоплены навуковы вопыт за мінулы год выкладзен у вышаўшых з друку 20 навукова-даследчых і навукова-папулярных работах.

Гэтыя факты паведаміў карэспандэнту «Звязды» дырэктар Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута балотнай гаспадаркі ў Менску тав. **Шушкевіч.**

Над чым будзе працаваць інстытут у 1935 годзе? У яго план уключаны 24 тэмы, якія ахапляюць актуальнейшыя праблемы соцыялістычнага земляробства. Вялікую цікавасць прадстаўляюць навуковыя экспедыцыі па вывучэнню балот у Біраб/іджане і ў раёне Беламорска-Балтыйскага канала.

М. К.

СЕСІЯ ВУЧОНАГА САВЕТА БАЛОТНАГА ІНСТЫТУТА

10 сакавіка на ранішнім пасяджэнні сесіі Вучонага савета Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута балотнай гаспадаркі ў Менску праходзілі спрэчкі па справаздачных дакладах інстытута.

Увечары сесія разгледзіла і зацвердзіла праграмы і метады даследаванняў па вядучых тэмах. Выдзелена 8 тэм. Сюды ўваходзіць: вывучэнне балот Беламорска-Балтыйскага канала, Біраб/іджана, арганізацыя штучных лугоў і пасьбішч, вывучэнне арганічных матэрый торфу і інш.

11 сакавіка на ранішнім пасяджэнні быў заслухан даклад праф. Еленеўскага (Масква) аб даследаваннях лугавых пойм і арганізацыі работы ў гэтай галіне.

Для ўдзелу ў работах сесіі прыбылі з Зах. Сібіры вучоны спецыяліст балотнай станцыі тав. **Чыгуноў,** з Заходняй вобласці—тав. **Эйхе,** ад Паўночна-заходняга інстытута меліярацыі (Ленінград) праф. **Турнос,** ад Цэнтральнай вопытнай станцыі Наркамцяжпрома СССР вучоны спецыяліст тав. **Дабравольскі** і іншыя.

Сёння сесія заканчвае сваю работу.

ТАВАРЫ ДА ВЯСНОВА-ЛЕТНЯГА СЕЗОНА

Менскі дзяржаўны універмаг заключыў больш 100 дагавароў з базамі і прадпрыемствамі Масквы, Ленінграда, Горкаўскага края, Беларусі на снабжэнне таварамі ў 1935 г. на суму 32 млн. руб.

Універмаг атрымае баваўняна-папяровых тканін на 5 млн. руб., трыкатажу — на 4½ млн. руб., абутку — на 4½ млн. руб., галош — на 1½ млн. руб., суконна-шарсцяных тавараў — на 3 млн. руб., ільняшоўку — на 1.200 тыс. руб., ільняных тавараў — на 1.200 тыс. руб. і т. д.

Тавары пачалі паступаць. Узмоцнена прыбываюць тавары вясново-летняга асартыменту. Атрымана 6.000 пар балетак, некалькі тысяч пар брэзентавага абутку. Загатоўлена на 300-400 тыс. руб. бялізных тавараў — англійскіх рубашак, каўбоек, рубашак «апаш», маек, футболак, прыбыла партыя замкоў «молнія» для верхніх рубашак, нітак і інш.

ХРОНІКА

✱ З учарашняга дня ў сямі магазінах менскага гарадскога спажывецкага саюза, Менхарчгандлю і Белмаслапрома пачаўся продаж малака па цане: фляжнае малако — 1 р. 50 к. літр, пастэрызаванае — 1 р. 60 к.

✱ Прэзідыум Менскага гарадскога савета зацвердзіў план расшырэння сеткі кіёскаў і ларкоў па продажы прахаладжальных напіткаў. Сетка пашыраецца да 200 адзінак. У ларках і кіёсках устанаўляецца 15 сатуратараў. Шклозавод імя Домбаля выпускае для Менска 50.000 куфляў.

✱ На менскім малочным заводзе арганізован новы цэх марожанага. За сезон цэх выпусціць 75 тон рознага марожанага.

✱ У бліжэйшыя дні хлебазавод пачынае выпякаць пеклеваны хлеб. Выпечка подавага калача павялічваецца з 8 тон (у лютым) да 14 тон у сакавіку.

✱ На крытым рынку адкрываецца дадаткова рад ларкоў па продажы мяса калгаснікамі і аднаасобнікамі. Павялічваецца колькасць рубшчыкаў.

ПЕРШЫ БЕЛДЗЯРЖТЭАТР БДТ—1

Мастацкі кіраўнік—заслужаны артыст рэспублікі **Л. М. Літвінаў**

12 сакавіка адкрыты паказ **В. Шашалевіч.**

СІМФОНІЯ ГНЕВА

драма ў 4 дзеях

Пачатак у 8 гадз. вечара.

Білеты—ў касе тэатра з 12 да 2, з 5 да 8 гадз. вечара і ў рабочай касе.

БЕЛДЗЯРЖТРАМ — Памяшк. дзярж. польскага тэатра

Савецкая, 29, тэлефон 21—812

12 сакавіка **А. БРУШТЭЙН**

ПРАЦЯГ БУДЗЕ

пастаноўка Зорава.

Пачатак роўна ў 8 гадзін

Прымаюцца заяўкі на культ. паходы

Каса адкрыта з 12 да 21 з 5 да 8 з пал. гадз.

АНОНС: „ТАРЦЮФ"

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА" — Гукавы мастацкі фільм вытворч. Белдзяржкіно **ЗАЛАТЫЯ АГНІ**

Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый" — Гукавы мастацкі фільм вытворч. Белдзяржкіно **ПАРУЧЫК КІЖЭ**

Кіно „Інтэрнацыянал" — Мастацкі фільм вытворч. Белдзяржкіно **ДА ЗАЎТРА**

Кіно „СПАРТАК" — Выдатны фільм вытворч. Белдзяржкіно **ЛЯСНАЯ БЫЛЬ**

ПАМЯШКАННЕ ДЗЯРЖАЎНАГА ЯЎРЭЙСКАГА ТЭАТРА

(Вул. Валадарскага, 7, тэлефон 21-813)

ГАСТРОЛІ АРТЫСТКІ

КЛАРЫ ЮНГ

з удзелам М. Эпельбаума і Анны Гузік

Сёння, 12 сакавіка — „ША! ДЭР РЭБЕ ФОРТ"

Пачатак у 8 з пал. гадзін вечара.

Білеты прадаюцца ў рабочай касе з 12 да 21 з 4 да 6 гадзін і ў касе тэатра.

ВЫДАННІ ПА ТЭХІНФАРМАЦЫІ

і соцыялістычнаму абмену вытворч.-тэхнічным вопытам Дзярж. інстытута тэхніка-эканамічнай інфармацыі і соц. абмену вопытам ЦІТЭІН-со Наркамцяжпрома.

АДКРЫТА ПАДПІСКА на 1935 г.

„НОВОСТИ ТЕХНИКИ" — **Бюлетэнь,** выходзіць у пяцігалінных выданнях: машынабудаўніцтва, металургія, будіндустрыя, энергетыка, вугаль і горна-рудная справа.

Падпісная цана: ў год 28 р. 80 к., 6 мэс.—14 р. 40 к.

„ТЕХСО" — **Картатэка** тэхінфармацыі і соц. абмену вопытам. Асвятляе навейшыя дасягненні савецкай і замежнай тэхнікі. Увесь матэрыял разбіваецца на 36 серый.

КПР — **Картатэка** замежных патэнтных рэфератаў ставіць сваёй мэтай азнаямленне прадпрыемстваў і інжынерна-тэхнічных работнікаў з багатым матэрыялам сусветнай патэнтнай літаратуры. Картатэка складаецца з 20 серый.

ПАТЭНТНЫ КЛАСІФІКАТАР ВЫНАХОДСТВАЎ.

Класіфікатар выданы германскім патэнтным ведамствам у 1934 г. і прыняты камітэтам па вынаходству пры СПА, садзейнічае максімальнаму выкарыстоўванню сусветнай патэнтнай літаратуры. Кошт класіфікатара па папярэдняй падпісцы—20 р.

Падрабязныя праспекты патрабуйце ад сектара збыту „Техинформиздата" ЦИТЭИН-со НКТП—Москва, 12, Рыбный п., 2, п. 25.

14 сакавіка ў 6 гадзін вечара ЦСПСБ і рэдакцыяй газеты «Звязда» склікаецца

нарада па пытанню практычнай работы шэфскіх арганізацый па дапамозе сельсаветам і калгасам у падрыхтоўцы і правядзенні веснавой сяўбы

На нараду выклікаюцца сакратары парткомаў менскіх прадпрыемстваў, старшыні ФЗМК, кіраўнікі шэфкустоў. Запрашаюцца работнікі па шэфству і шэфактывісты.

Нарада адбудзецца ў зале пасяджэнняў ЦСПСБ.

ЦСПСБ, «ЗВЯЗДА».

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Галоўлітбел № К—1057.

Тыраж 90.000 экз.

Менск, друкарня «Звязды».